WATERLELIE

Netwerk van vrouwelijke waterschapsbestuurders
Een overzicht van de periode 2000 - 2015

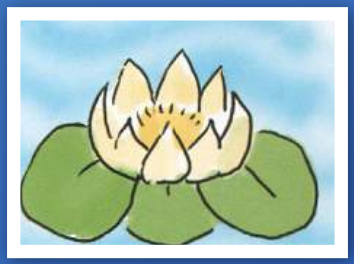

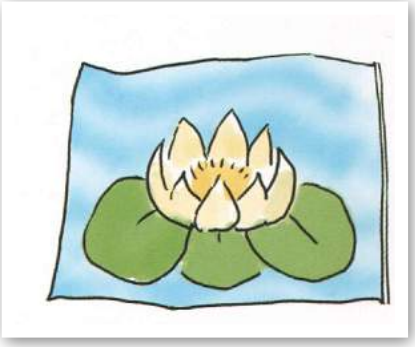

Uitgave ter gelegenheid van de 30e bijeenkomst,

op donderdag 2 oktober 2014,

bij Waterschap De Dommel in Boxtel.

Samengesteld door Thea de Roos - van Rooden

m.m.v. Leonie Bruggink - van der Steen.

September 2014.

Heb je haar gezien zo-even net
boven het water zweven
het leek nog even of ze niet bewoog
maar toen ging ze omhoog
met een onstuimige boog

heb je wel gezien hoe ze kan vliegen
met vleugels alle vier
plezier
en schoonheid in de lucht
en even later
vlak bij het water
is zij weer terug

waterjuffer
waterschat
libelle belle dame
ben je eenzaam in de lucht
dan vliegen we toch samen

Heb je haar gezien zo-even zij
kan zo veel leven geven
aan vijvers, drijvers, riet en stille vliet
geeft zij haar waterlied
zonder haar gaat het niet

waterdame watervrouw
ik wil je zien
waar ben je nou naar toe
kom hier
en dans de waterdans met mij
bij Maas en Waal
en het Amsterdam Rijnkanaal

waterjuffer
waterschat
libelle belle dame
ben je eenzaam in de lucht
dan vliegen we toch samen

Het lied Watervrouw gemaakt en gezongen door het duo
Saskia en Roosje op de studiedag in Utrecht, 18 maart 1999.

Voorwoord

De 30e Waterleliedag, op 2 oktober 2014 bij waterschap De Dommel, zal vermoedelijk voor een deel van de huidige vrouwelijke waterschapsbestuurders de laatste bijeenkomst zijn. Vandaar dit boekje. De verkiezingen in 2015 zijn in aantocht en naar verwachting zal bijna de helft van ons met het bestuurswerk stoppen.

De meesten Waterlelies zijn ge- en herkozen in november 2008, toen er voor het eerst in het hele land waterschapsverkiezingen werden gehouden. Niemand kon vermoeden dat de volgende verkiezingen ruim 6 jaar later zouden zijn, namelijk op 18 maart 2015.

Dat Waterlelie 15 jaar bestaat is een bijzonder moment. Er is ongelooflijk veel gebeurd in die periode. We bezochten alle waterschappen en hadden bijzondere inleiders, zoals Neelie Kroes en Marleen van Rijswick. Van alle sprekers, projecten en excursies hebben we veel geleerd. We voelden ons bevoorrecht in de keuken te mogen kijken van een ander waterschap. We zijn inmiddels aan een tweede ronde bezig. Elk nieuw bezoek roept weer herinneringen op aan de bijeenkomst van toen.

Dit boekje bundelt die herinneringen door het publiceren van foto's, verslagen en interviews. Ik heb gebruik gemaakt van eigen fotocollecties, maar ook van de open bron die het wereldwijde web heet. Zo zijn de gezamenlijke activiteiten van Waterlelie en de Nederlandse Vrouwen Raad (NVR) rond de verkiezingen van 2008 allemaal terug te vinden op de website van de NVR, www.nederlandsevrouwenraad.nl. De gepubliceerde interviews met een aantal Waterlelies zijn bijzonder waardevol. Zij geven een goed beeld van het denken en doen van vrouwen als waterschapsbestuurder.

Waterlelie beschikt sinds 2009 over een eigen website www.waterlelienetwerk.nl en die zal vanaf dit najaar actueel worden gehouden door Anita Slaats, algemeen bestuurslid van waterschap Aa en Maas in 's Hertogenbosch. Zij zal dat zeker heel goed gaan doen!

Graag wil ik Waterlelie-coördinator Leonie Bruggink - van der Steen bedanken. Zij stelde haar uitgebreide archief beschikbaar, twee flinke dozen met mappen, foto's, brochures, uitnodigingen en programma's. Ze heeft alle bijeenkomsten bijgewoond en is vanaf 2004 belast met de organisatie. Aanvankelijk deed zij dat werk samen met Anke van Essen, maar sinds 2009 alleen. Dat de 30e bijeenkomst plaats vindt bij haar eigen waterschap De Dommel is voor haar dubbel feest. Leonie, heel veel dank voor wat je allemaal voor Waterlelie doet en hebt gedaan!

Tenslotte ben ik waterschap De Dommel erkentelijk voor het drukken van dit boekje.

Thea de Roos - van Rooden,
september 2014.

De tijd gaat voorbij, het water blijft stromen.

Studiedag Utrecht
18 maart 1999

Thea: ”In 1999 was ik dijkgraaf van waterschap Het Lange Rond in Alkmaar. Met steun van het bureau van de Unie van Waterschappen kreeg ik de kans om te peilen of er belangstelling zou zijn voor een netwerk van vrouwelijke waterschapsbestuurders. Er kwam een studiedag in de Jaarbeurs in Utrecht, waarvoor alle vrouwelijke bestuurders waren uitgenodigd.

Bij de opening sprak de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat Monique de Vries. Zij meldde dat vrouwen slechts met 11% vertegenwoordigd waren in de waterschapsbesturen en dat het kabinet streefde naar een verhoging tot 15% in 2002.
Daarmee zette zij de toon voor de rest van het programma. Aan het einde van de dag was de algemene conclusie dat een netwerk van vrouwen in waterschapsbesturen nuttig en nodig was. Ik nam de rol van coördinator op mij en de voorlichter van mijn waterschap, Willem Messchaert, stelde voor het netwerk Waterlelie te noemen. Voor de aanloop- en organisatiekosten kregen we van de Unie 1000 gulden en daarmee gingen we aan de slag.”

Staatssecretaris Monique de Vries:

”In 1992 stelde het toenmalige kabinet Lubbers vast dat de ondervertegenwoordiging van vrouwen in openbare besturen uit het oogpunt van democratie onacceptabel was. Desondanks is het lastig vrouwen te interesseren voor het waterschapsbestuur. Vrouwen moeten zelf de stap zetten om zich kandidaat te stellen. ga niet eeuwig aan je zelf twijfelen, ken je zaken, bereid je goed voor en heb je werk en je afspraken op een rijtje. Dan is besturen vooral heel erg leuk”.

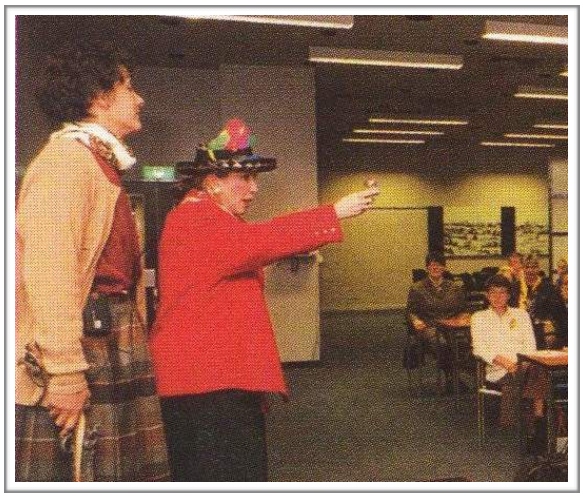

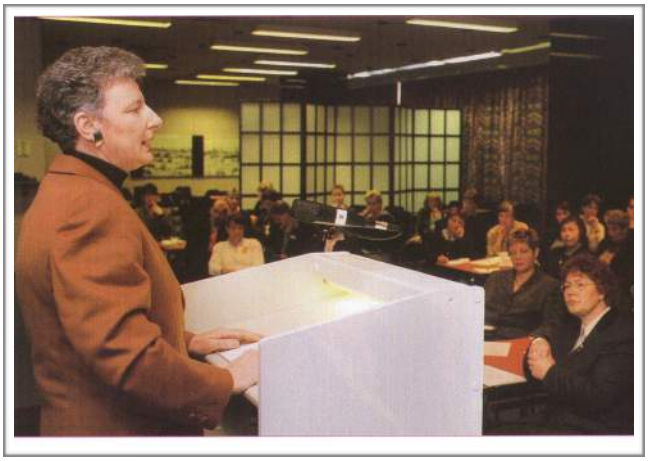

Linksboven: Dijkgraaf Thea de Roos opent de bijeenkomst;

Midden: Dijkgraaf Albertine van Vliet van waterschap De Veluwe in discussie;

Onder: Marianne Wöltgens van Wetterskip Fryslân spreekt de zaal toe;

Rechtsboven: Saskia en Roosje zingen speciaal voor deze gelegenheid het lied Watervrouw.

Over Waterlelie

Leonie Bruggink-van der Steen

Toen ik in 1999 als bestuurder begon, was het waterschap een mannenbolwerk. De kracht van het gezamenlijk denken binnen de categorie ingezetenen was voor mij heel inspirerend. Tegelijkertijd voelde ik de behoefte aan een vrouwennetwerk.

In datzelfde jaar organiseerde Thea de Roos, dijkgraaf van Het Lange Rond, een eerste bijeenkomst voor vrouwelijke waterschapsbestuurders en werd Waterlelie geboren. Een netwerk voor vrouwen in waterschapsbesturen met als doel het delen van kennis en ervaring.

Later hebben Anke van Essen van De Brielse Dijkring en ik het coördinatorschap op ons genomen. We geloofden in het samen sterk staan en vonden diversiteit een meerwaarde voor besluitvorming. Hiervoor hebben we hard aan de weg moeten timmeren.

Bij de invoering van het lijstenstelsel bij de waterschapsverkiezingen in 2008 hebben we samen met de Nederlandse Vrouwenraad het project '*Water zoekt Vrouw*' opgestart. We maakten ons sterk om vrouwen hoog op de lijsten te plaatsen en de vrouwen werden via cursussen voorbereid op het bestuurlijke werk.

We hebben veel bereikt. Het aantal vrouwelijke bestuurders is substantieel toegenomen. Alle waterschappen kennen nu Waterlelie en de kracht van de vrouwelijke bestuurders.

(Bron: Personeelsmagazine waterschap De Dommel, nr. 3, 2011).

Leonie Bruggink - van der Steen is sinds 1999 lid van het algemeen bestuur van waterschap De Dommel en sinds 2004 landelijk coördinator van Waterlelie.

Terug naar 2000

Thea de Roos-van Rooden

Aan de vooravond van een prachtige meizomer in 2000 is het vrouwennetwerk Waterlelie opgericht. Het is een middel om vrouwen te stimuleren zich beschikbaar te stellen voor het waterschapsbestuur. Vrouwen zijn de helft van de samenleving en dat zal ook zichtbaar moeten worden bij de waterschappen. De vrouwen reageren bijna allemaal enthousiast op dit initiatief, slechts een enkeling beschouwt het gebrek aan vrouwen in waterschapsbesturen niet echt als een probleem. Iemand schreef me, waar ik in godsnaam mee bezig was en die vraag hield me wat langer bezig. Want, inderdaad, met welk recht neem je dit soort initiatieven?

Nog steeds is het voor vrouwen veel comfortabeler af te zien van een baan aan de top. Nederland loopt op het punt van gelijke maatschappelijke deelname van mannen en vrouwen achter bij veel andere landen. Een paar vrouwelijke ministers, twee dijkgraven en wat vrouwelijke hoogleraren maken duidelijk dat het met de gelijkwaardige positie van vrouwen nog lang niet voor elkaar is.

We doen hier graag alsof vrouwen gelijke kansen hebben en dat het normaal is dat vrouwen een carrière ambiëren. Nog steeds: we doen alsof. Intussen blijven vrouwen met ambities verdacht. Als vrouwen al in de top van een organisatie terechtkomen, wordt dat gezien als een vorm van genade en niet als eigen verdienste. "Ze moeten daar zo nodig een vrouwtje hebben", is het bijna vanzelfsprekende commentaar.
Intussen hoop ik dat veel vrouwen hun kansen blijven benutten. Bovendien moeten wij vooral onszelf blijven, onder alle omstandigheden. Wie trouw aan zichzelf blijft, levert het beste bewijs dat je geschikt bent voor je functie. Vrouwen hebben een andere manier van leidinggeven en van besturen. Als die stijl wordt geaccepteerd zal dat zeker positieve gevolgen hebben. Organisaties met een monocultuur hebben geen toekomst. Onze maatschappij is daarvoor te divers en te veelkleurig geworden. Daarom is Waterlelie meer dan nodig.

(Deze column verscheen in Het Waterschap nr. 12, 2000).

Thea de Roos-van Rooden was dijkgraaf van waterschap Het Lange Rond in Alkmaar van 1 mei 2007 tot 1 januari 2003. Sinds 8 januari 2009 dagelijks bestuurder van het Hoogheemraadschap van Rijnland.

Waterschap Het Lange Rond
28 april 2000

programma:

voor het symposium meer vrouwen te interesseren voor het watermanagement
en het starten van een vrouwennetwerk "WATERLELIE" voor de watersector.

09.15-10.15	Ontvangst met koffie
10.15-10.20	drs. Thea de Roos-van Rooden (dijkgraaf Waterschap Het Lange Rond): *Welkom*
10.20-10.35	ir. J.M. (Joan) Leemhuis-Stout (voorzitter Energieraad en oud-dijkgraaf): *Vrouwen bij Waterschappen*
10.35-11.00	prof.dr. T.A.J. (Theo) Toonen (hoogleraar bestuurswetenschappen Universiteit Leiden): *Een bestuursschouw van het waterschap*
11.00-11.30	Discussie onder leiding van M.A.H.W. (Mieke) Bles-van der Velden (lid dagelijks bestuur Zuiveringsschap Rivierenland)
pauze	
11.45-12.00	Mary L. Shafer-Malicki (president en general manager Amoco Netherlands BV): *Vrouwen bij Multinationals*
12.00-12.15	G. (Gea) Klein (directeur Klein Aannemingsmaatschappij): *Vrouwen bij Weg- en Waterbouwers*
12.15-12.30	mr. L. (Lenny) Klijn (gedeputeerde Provincie Noord-Holland voor arbeidsmarktbeleid): *Vrouwen bij Provincies*
12.30-13.00	Buitenbuffet
13.00-14.00	Lunch
14.00-15.30	Excursies
15.30-16.00	Uitgeleide (Uitzwaai)

Info: bestuurssecretariaat 072 – 5410202 E-mail: leontien.loos@wshlr.nl

Fietsexcursie naar polder Mijzen.

Waterschap Reest en Wieden
3 november 2000

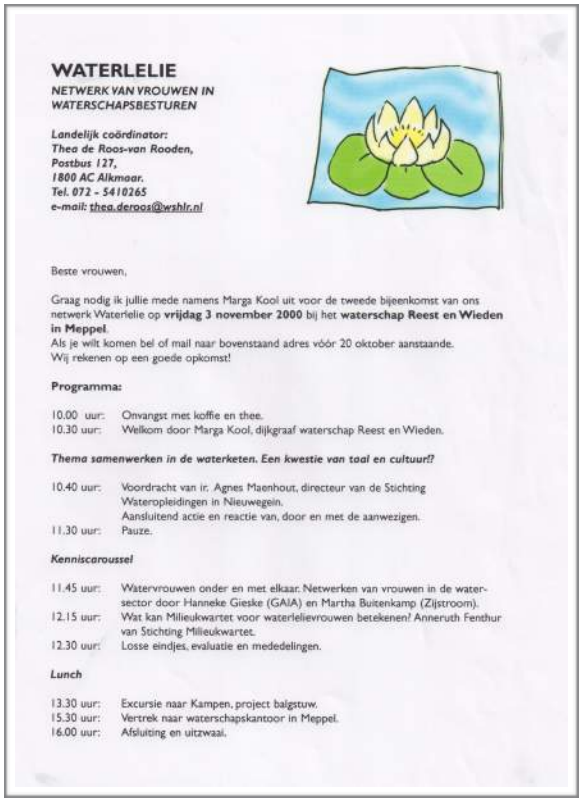

WATERLELIE
NETWERK VAN VROUWEN IN WATERSCHAPSBESTUREN

Landelijk coördinator:
Thea de Roos-van Rooden,
Postbus 127,
1800 AC Alkmaar.
Tel. 072 - 5410265
e-mail: thea.deroos@wshlr.nl

Beste vrouwen,

Graag nodig ik jullie mede namens Marga Kool uit voor de tweede bijeenkomst van ons netwerk Waterlelie op **vrijdag 3 november 2000** bij het **waterschap Reest en Wieden in Meppel**.
Als je wilt komen bel of mail naar bovenstaand adres vóór 20 oktober aanstaande.
Wij rekenen op een goede opkomst!

Programma:

10.00 uur: Ontvangst met koffie en thee.
10.30 uur: Welkom door Marga Kool, dijkgraaf waterschap Reest en Wieden.

Thema samenwerken in de waterketen. Een kwestie van taal en cultuur!?

10.40 uur: Voordracht van ir. Agnes Maenhout, directeur van de Stichting Wateropleidingen in Nieuwegein.
Aansluitend actie en reactie van, door en met de aanwezigen.
11.30 uur: Pauze.

Kenniscaroussel

11.45 uur: Watervrouwen onder en met elkaar. Netwerken van vrouwen in de watersector door Hanneke Gieske (GAIA) en Martha Buitenkamp (Zijstroom).
12.15 uur: Wat kan Milieukwartet voor waterlelievrouwen betekenen? Anneruth Fenthur van Stichting Milieukwartet.
12.30 uur: Losse eindjes, evaluatie en mededelingen.

Lunch

13.30 uur: Excursie naar Kampen, project balgstuw.
15.30 uur: Vertrek naar waterschapskantoor in Meppel.
16.00 uur: Afsluiting en uitzwaai.

Op bezoek naar het project Balgstuw bij Ramspol.

Dijkgraaf Marga Kool.

Reest & Wieden
waterschap

Hoogheemraadschap Delfland
26 april 2001

Programma bijeenkomst Waterlelie
op donderdag 26 april 2001

09.30 uur :	Aankomst, koffie en rondleiding door het Gemeenlandshuis, daterend uit 1500. De rondleiding wordt gedaan door de vrouwelijke leden uit de Verenigde Vergadering van Delfland.
10.30 uur :	Opening door de coördinator van de Waterlelie: Thea de Roos, dijkgraaf van waterschap Het Lange Rond.
10.35 uur :	Welkom door Tineke Ruijgh-van der Ploeg, hoogheemraad van Delfland, toelichting programma en inleiding 1e spreker.
10.40 uur :	Mevrouw Ineke van Gent, lid 2e Kamer en lid Vaste Kamercommissie voor Verkeer en Waterstaat.
10.55 uur :	De heer Kay van der Linde, ervaringsdeskundige op het gebied van campagnevoering met een personenstelsel in de Verenigde Staten.
11.10 uur :	Mevrouw Ingrid ter Woorst, lid Verenigde Vergadering van Delfland, gekozen in de categorie gebouwd.
11.25 uur :	Start rondetafelgesprekken in aanwezigheid van sprekers.
12.30 uur :	Formuleren standpunten.
12.45 uur :	Lunch (standpunten worden in lunchzaal getoond op affiches, geen formele discussie).
13.30 uur :	Middagprogramma - Waterplan Delft + rondleiding in Delft.
15.00 uur :	Vertrek per bus naar de Unie van Waterschappen in Den Haag.
15.30 uur :	Aankomst Unie, pauze en gelegenheid tot lezen geformuleerde standpunten.
16.00 uur :	Ontvangst door de voorzitter van de Unie, J.J. de Graeff.
16.10 uur :	Weergave dagprogramma door Thea de Roos.
16.15 uur :	Presentatie standpunten door woordvoerders discussiegroepen.
16.45 uur :	Bespreken aanpak in samenwerking met de Unie van Waterschappen.
17.00 uur :	Afsluiting en aperitief.
17.30 uur :	Sluiting bijeenkomst, vertrek naar Delftk, indien gewenst via station Den Haag Centraal.
18.00 uur :	Aankomst Delft via station Delft.

UNIE VAN WATERSCHAPPEN

Hoogheemraad Tineke Ruigh met Kay van der Linde.

Mieke en Conny met Unievoorzitter Jan-Jaap de Graeff.

Waterschap De Dommel
1 november 2001

Programma bijeenkomst Waterlelie op donderdag 1 november 2001 bij waterschap De Dommel

09.15 uur	Ontvangst met koffie en vlaai
10.00 uur	Opening door mevrouw drs. Thea de Roos-van Rooden, dijkgraaf waterschap Het Lange Rond, coördinator Waterlelie. Evaluatie bijeenkomst Waterlelie op donderdag 26 april jl. bij het hoogheemraadschap van Delfland.
10.10 uur	Welkom door de heer ir. A.J.A.M Segers, watergraaf waterschappen De Dommel en De Aa. Corporate video waterschap De Dommel
10.25 uur	1e gastspreker de heer ir. A.J.A.M. Segers, watergraaf waterschappen De Dommel en De Aa. Onderwerp: "Regionale stroomgebiedbenadering"
10.40 uur	2e gastspreker mevrouw mr. C.J.M. Aarts-Engbers bestuurslid waterschap De Dommel en wethouder gemeente Tilburg. Onderwerpen: - "Functie als dagelijks bestuurslid" - "Functioneren huidige stroomgebiedscommissies"
11.00 uur	Pauze
11.15 uur	"Creatieve invulling van water als ordenend principe in de toekomst" (creatieve workshop)
12.15 uur	Lunch
13.00 uur	Evaluatie samenwerkingsopdracht
13.45 uur	Mevrouw drs. ir. A.M.T. van de Looy, hydrologe afdeling Advies Waterbeheer van waterschap De Dommel geeft een inleiding op de excursie aan de hand van het Waterbeheersplan 2001-2004
14.00 uur	Vertrek excursie naar buitengebied • Viermannekesbrug • Spoordonkse Watermolen • Vispassage in De Beerze
16.00 uur	Afsluiting met hapje en drankje

Creatieve invulling van water als ordenend principe.

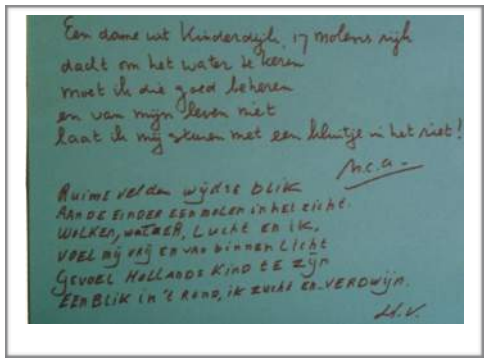

Waterschap De Brielse Dijkring
25 april 2002

Programma bijeenkomst netwerk "Waterlelie" op donderdag 25 april 2002 bij het waterschap De Brielse Dijkring

Thema: Deltawaterschap

09.30 uur	Ontvangst met koffie en koek.
10.00 uur	Opening door mevrouw drs. Thea de Roos-van Rooden, dijkgraaf waterschap Het Lange Rond, coördinator Waterlelie. Terugblik op de bijeenkomst van 1 november 2001 bij het waterschap De Dommel.
10.10 uur	Welkom door de heer D. Monster, dijkgraaf van het waterschap De Brielse Dijkring.
10.15 uur	Korte terugblik door mevrouw A. van Essen-van Mazijk op het eerste lustrum van het netwerk Waterlelie.
10.25 uur	Inleiding door dijkgraaf Monster over het dagthema: Deltawaterschap.
11.00 uur	Vertrek naar het stadskantoor van Brielle.
11.15 uur	Ontvangst op het stadskantoor gevolgd door rondwandeling in het historisch centrum van Brielle onder leiding van een stadsgids.
12.30 uur	Vertrek vanuit Brielle naar Rockanje.
12.45 uur	Lunch in strandpaviljoen Badlust te Rockanje.
13.45 uur	Vertrek excursie naar het buitengebied.
16.00 uur	Afsluiting in het waterschapshuis met een hapje en een drankje.

Het is eveneens mogelijk om vanaf 16.00 uur enkele bijzondere archiefstukken van het waterschap te bekijken in het, eveneens in het waterschapshuis gevestigde, Streekarchief Voorne-Putten-Rozenburg. De streekarchivaris, de heer L. W. Hordijk zal desgewenst graag een toelichting verzorgen.

Stadswandeling.

Waterschap Rijn en IJssel
7 november 2002

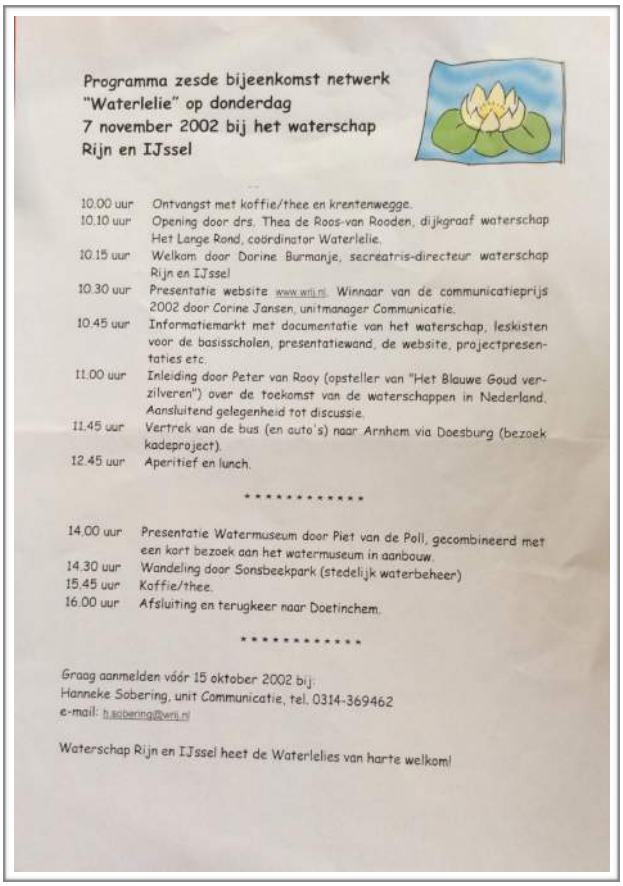

Programma zesde bijeenkomst netwerk
"Waterlelie" op donderdag
7 november 2002 bij het waterschap
Rijn en IJssel

10.00 uur	Ontvangst met koffie/thee en krentenwegge.
10.10 uur	Opening door drs. Thea de Roos-van Rooden, dijkgraaf waterschap Het Lange Rond, coördinator Waterlelie.
10.15 uur	Welkom door Dorine Burmanje, secretaris-directeur waterschap Rijn en IJssel
10.30 uur	Presentatie website www.wrij.nl. Winnaar van de communicatieprijs 2002 door Corine Jansen, unitmanager Communicatie.
10.45 uur	Informatiemarkt met documentatie van het waterschap, leskisten voor de basisscholen, presentatiewand, de website, projectpresentaties etc.
11.00 uur	Inleiding door Peter van Rooy (opsteller van "Het Blauwe Goud verzilveren") over de toekomst van de waterschappen in Nederland. Aansluitend gelegenheid tot discussie.
11.45 uur	Vertrek van de bus (en auto's) naar Arnhem via Doesburg (bezoek kadeproject).
12.45 uur	Aperitief en lunch.

****

14.00 uur	Presentatie Watermuseum door Piet van de Poll, gecombineerd met een kort bezoek aan het watermuseum in aanbouw.
14.30 uur	Wandeling door Sonsbeekpark (stedelijk waterbeheer)
15.45 uur	Koffie/thee.
16.00 uur	Afsluiting en terugkeer naar Doetinchem.

****

Graag aanmelden vóór 15 oktober 2002 bij:
Hanneke Sobering, unit Communicatie, tel. 0314-369462
e-mail: h.sobering@wrij.nl

Waterschap Rijn en IJssel heet de Waterlelies van harte welkom!

Watermuseum in aanbouw.

Waterschap Peel en Maasvallei
10 april 2003

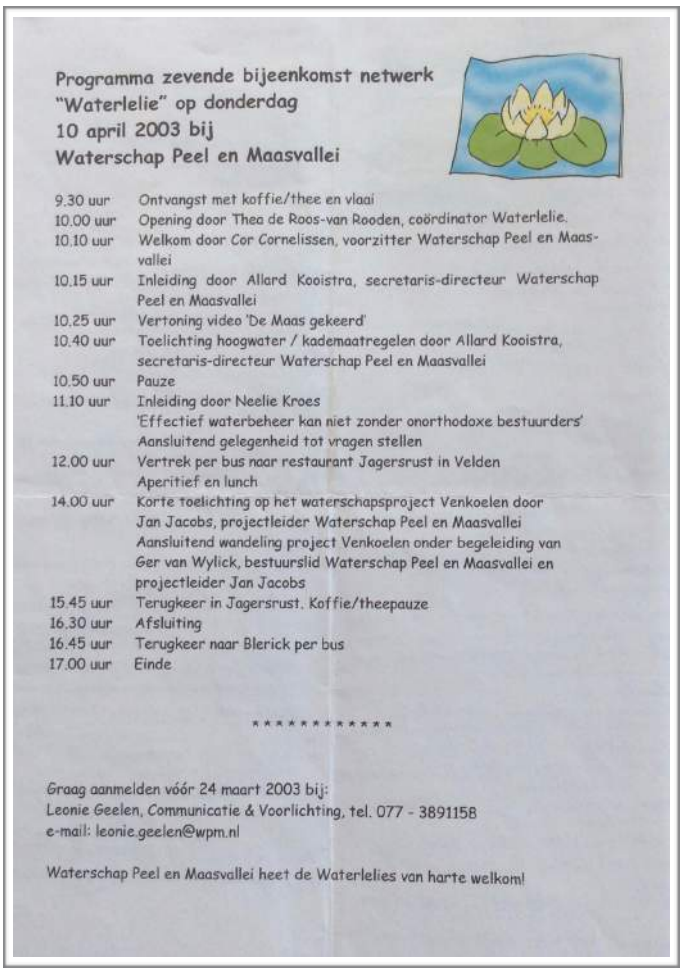

Programma zevende bijeenkomst netwerk
"Waterlelie" op donderdag
10 april 2003 bij
Waterschap Peel en Maasvallei

9.30 uur	Ontvangst met koffie/thee en vlaai
10.00 uur	Opening door Thea de Roos-van Rooden, coördinator Waterlelie.
10.10 uur	Welkom door Cor Cornelissen, voorzitter Waterschap Peel en Maasvallei
10.15 uur	Inleiding door Allard Kooistra, secretaris-directeur Waterschap Peel en Maasvallei
10.25 uur	Vertoning video 'De Maas gekeerd'
10.40 uur	Toelichting hoogwater / kademaatregelen door Allard Kooistra, secretaris-directeur Waterschap Peel en Maasvallei
10.50 uur	Pauze
11.10 uur	Inleiding door Neelie Kroes 'Effectief waterbeheer kan niet zonder onorthodoxe bestuurders' Aansluitend gelegenheid tot vragen stellen
12.00 uur	Vertrek per bus naar restaurant Jagersrust in Velden Aperitief en lunch
14.00 uur	Korte toelichting op het waterschapsproject Venkoelen door Jan Jacobs, projectleider Waterschap Peel en Maasvallei Aansluitend wandeling project Venkoelen onder begeleiding van Ger van Wylick, bestuurslid Waterschap Peel en Maasvallei en projectleider Jan Jacobs
15.45 uur	Terugkeer in Jagersrust. Koffie/theepauze
16.30 uur	Afsluiting
16.45 uur	Terugkeer naar Blerick per bus
17.00 uur	Einde

****

Graag aanmelden vóór 24 maart 2003 bij:
Leonie Geelen, Communicatie & Voorlichting, tel. 077 - 3891158
e-mail: leonie.geelen@wpm.nl

Waterschap Peel en Maasvallei heet de Waterlelies van harte welkom!

Neelie Kroes: 'Effectief waterbeheer kan niet zonder onorthodoxe bestuurders'.

Riet met de vlaai en de bloemen voor Neelie.

nieuwsberichten

Waterlelies bezoeken WPM

Op donderdag 10 april jl. kreeg ons waterschap een bezoekje van zo'n vijftig 'Waterlelies'. Dit op uitnodiging van onze bestuursleden Riet Fleuren en Gerd van de Goor.

De Waterlelies is een netwerk van alle vrouwelijke waterschapsbestuurders in Nederland. Ze bezoeken enkele malen per jaar een waterschap en deze keer was WPM aan de beurt. Doel van het bezoek: kennismaken met WPM en haar werkzaamheden. Op de agenda stonden onder andere een toelichting van Allard Kooistra op onze hoogwateractiviteiten en op de kademaatregelen.
's Middags werd er door bestuurslid Ger van Wylick en collega Jan Jacobs ingegaan op het project Venkoelen.

Wetterskip Fryslân
25 september 2003

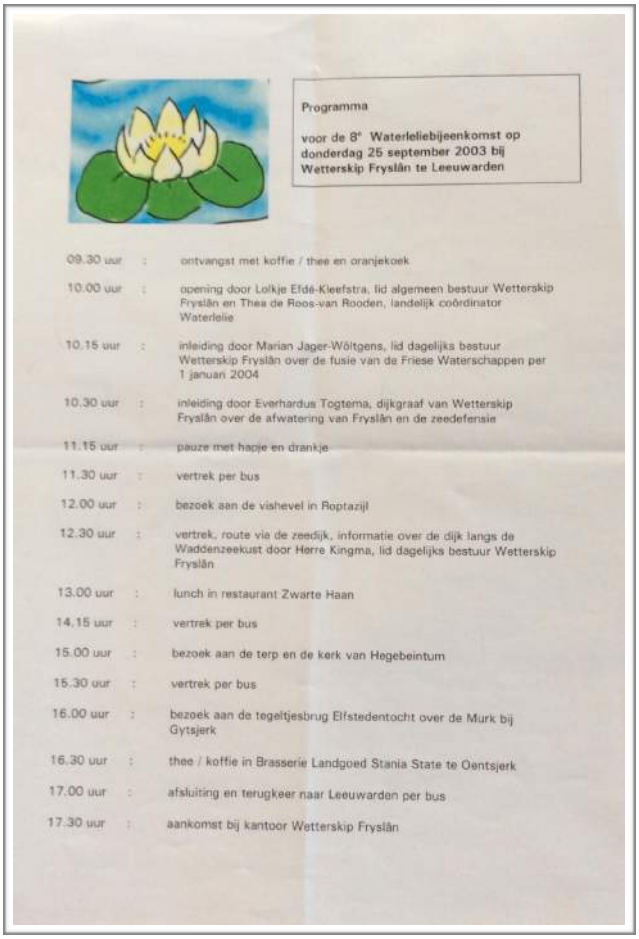

Programma

voor de 8e Waterleliebijeenkomst op donderdag 25 september 2003 bij Wetterskip Fryslân te Leeuwarden

09.30 uur	:	ontvangst met koffie / thee en oranjekoek
10.00 uur	:	opening door Lolkje Efdé-Kleefstra, lid algemeen bestuur Wetterskip Fryslân en Thea de Roos-van Rooden, landelijk coördinator Waterlelie
10.15 uur	:	inleiding door Marian Jager-Wôltgens, lid dagelijks bestuur Wetterskip Fryslân over de fusie van de Friese Waterschappen per 1 januari 2004
10.30 uur	:	inleiding door Everhardus Togtema, dijkgraaf van Wetterskip Fryslân over de afwatering van Fryslân en de zeedefensie
11.15 uur	:	pauze met hapje en drankje
11.30 uur	:	vertrek per bus
12.00 uur	:	bezoek aan de vishevel in Roptazijl
12.30 uur	:	vertrek, route via de zeedijk, informatie over de dijk langs de Waddenzeekust door Hôrre Kingma, lid dagelijks bestuur Wetterskip Fryslân
13.00 uur	:	lunch in restaurant Zwarte Haan
14.15 uur	:	vertrek per bus
15.00 uur	:	bezoek aan de terp en de kerk van Hegebeintum
15.30 uur	:	vertrek per bus
16.00 uur	:	bezoek aan de tegeltjesbrug Elfstedentocht over de Murk bij Gytsjerk
16.30 uur	:	thee / koffie in Brasserie Landgoed Stania State te Oentsjerk
17.00 uur	:	afsluiting en terugkeer naar Leeuwarden per bus
17.30 uur	:	aankomst bij kantoor Wetterskip Fryslân

Hennie, Leonie en Anke bij de Elfstedenbrug in Gytsjerk.

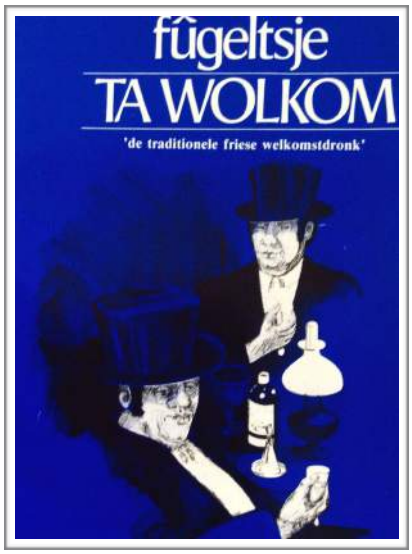

Waterschap Rivierenland
22 april 2004

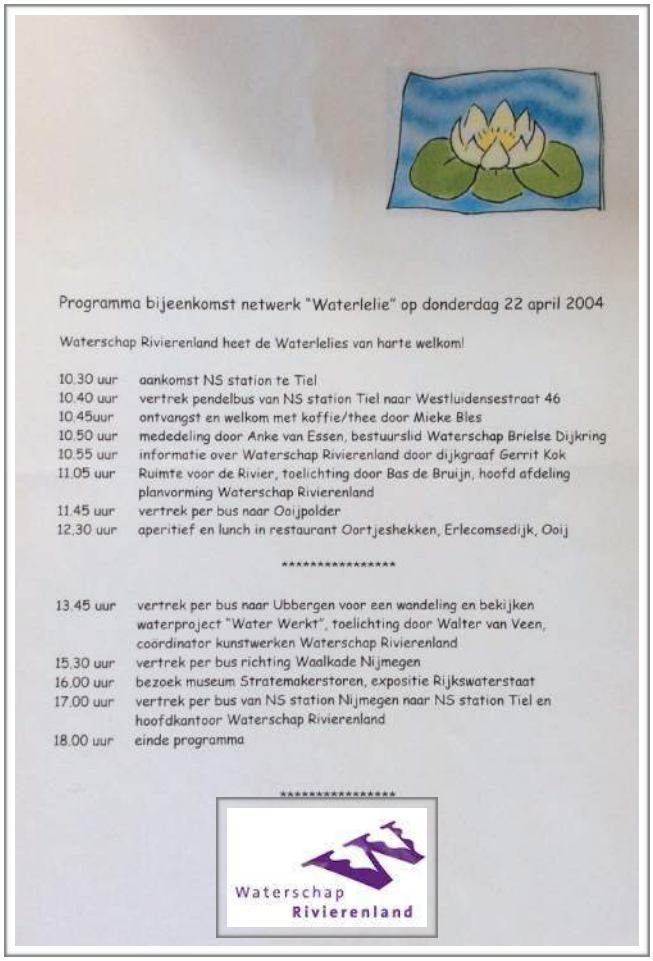

Programma bijeenkomst netwerk "Waterlelie" op donderdag 22 april 2004

Waterschap Rivierenland heet de Waterlelies van harte welkom!

10.30 uur	aankomst NS station te Tiel
10.40 uur	vertrek pendelbus van NS station Tiel naar Westluidensestraat 46
10.45uur	ontvangst en welkom met koffie/thee door Mieke Bles
10.50 uur	mededeling door Anke van Essen, bestuurslid Waterschap Brielse Dijkring
10.55 uur	informatie over Waterschap Rivierenland door dijkgraaf Gerrit Kok
11.05 uur	Ruimte voor de Rivier, toelichting door Bas de Bruijn, hoofd afdeling planvorming Waterschap Rivierenland
11.45 uur	vertrek per bus naar Ooijpolder
12.30 uur	aperitief en lunch in restaurant Oortjeshekken, Erlecomsedijk, Ooij

****

13.45 uur	vertrek per bus naar Ubbergen voor een wandeling en bekijken waterproject "Water Werkt", toelichting door Walter van Veen, coördinator kunstwerken Waterschap Rivierenland
15.30 uur	vertrek per bus richting Waalkade Nijmegen
16.00 uur	bezoek museum Stratemakerstoren, expositie Rijkswaterstaat
17.00 uur	vertrek per bus van NS station Nijmegen naar NS station Tiel en hoofdkantoor Waterschap Rivierenland
18.00 uur	einde programma

****

Waterschap Rivierenland

Project 'Water Werkt' in Ubbergen.

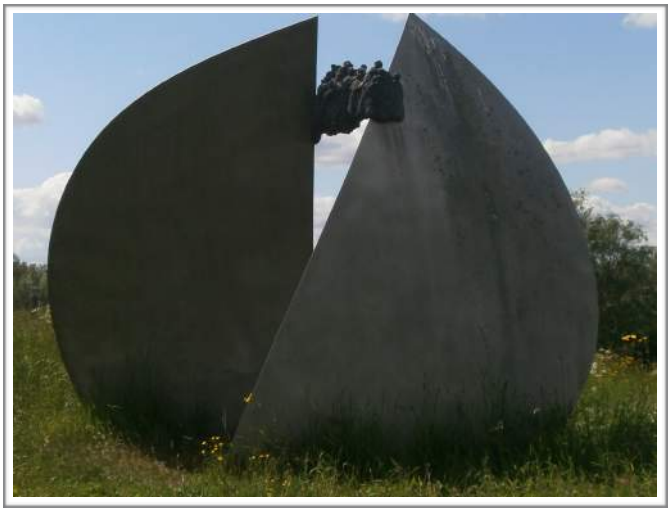

Kunstwerk van Pauline Lutters, langs de Waal bij Ooij, ter herinnering aan het Hoogwater in 1993, 1995 en de dijkverbetering in 1997.

Hoogheemraadschap Schieland & de Krimpenerwaard 3 november 2004

Op bezoek in het gemaal Schilthuis en naar de Zuidplaspolder.

Waterschap De Zeeuwse Eilanden
29 april 2005

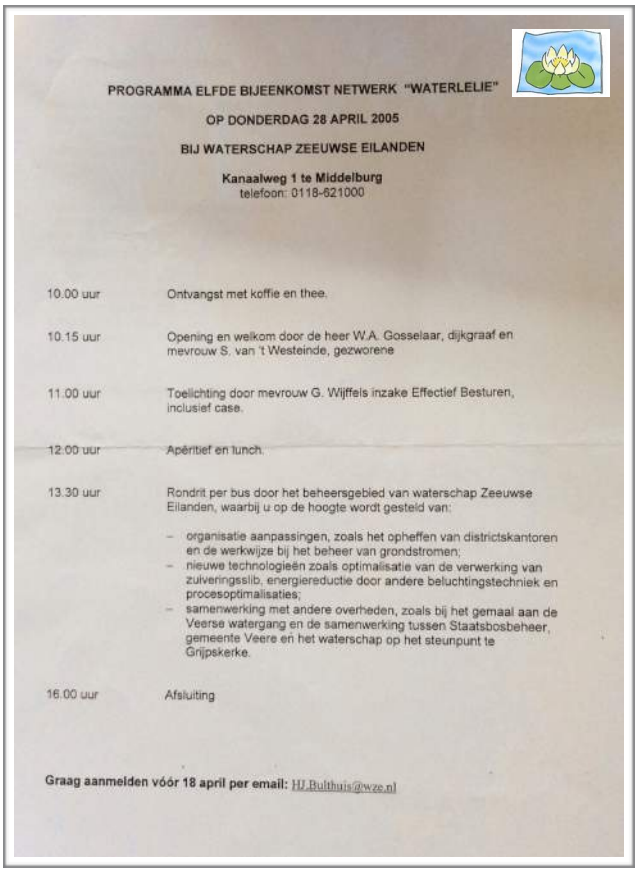

PROGRAMMA ELFDE BIJEENKOMST NETWERK "WATERLELIE"

OP DONDERDAG 28 APRIL 2005

BIJ WATERSCHAP ZEEUWSE EILANDEN

Kanaalweg 1 te Middelburg
telefoon: 0118-621000

10.00 uur	Ontvangst met koffie en thee.
10.15 uur	Opening en welkom door de heer W.A. Gosselaar, dijkgraaf en mevrouw S. van 't Westeinde, gezworene
11.00 uur	Toelichting door mevrouw G. Wijffels inzake Effectief Besturen, inclusief case.
12.00 uur	Apéritief en lunch.
13.30 uur	Rondrit per bus door het beheersgebied van waterschap Zeeuwse Eilanden, waarbij u op de hoogte wordt gesteld van: – organisatie aanpassingen, zoals het opheffen van districtskantoren en de werkwijze bij het beheer van grondstromen; – nieuwe technologieën zoals optimalisatie van de verwerking van zuiveringsslib, energiereductie door andere beluchtingstechniek en procesoptimalisaties; – samenwerking met andere overheden, zoals bij het gemaal aan de Veerse watergang en de samenwerking tussen Staatsbosbeheer, gemeente Veere en het waterschap op het steunpunt te Grijpskerke.
16.00 uur	Afsluiting

Graag aanmelden vóór 18 april per email: HJ.Bulthuis@wze.nl

Godelieve Wijffels over Effectief Besturen.

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 29 oktober 2005

WATERLELIE
NETWERK VAN VROUWEN IN WATERSCHAPSBESTUREN

Houten, 4 oktober 2005

Onderwerp: Uitnodiging Waterleliedag vrijdag 28 oktober 2005

Beste Waterlelie,

Graag wil ik jullie namens het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden uitnodigen om op **vrijdag 28 oktober** a.s. ons waterschap te bezoeken.
Het waterschap kenmerkt zich door een grote verscheidenheid: het beheersgebied loopt van het veengebied in het westen via het stedelijk gebied in het midden over in het Kromme Rijngebied en de Utrechtse Heuvelrug in het oosten. Er valt in het hele gebied veel te zien, want er zijn veel ontwikkelingen in de manier waarop wij omgaan met waterbeheer. We hebben echter een keuze moeten maken en ons beperkt tot één thema.

We hebben een interessant programma opgesteld waarin de **Europese Kaderrichtlijn Water** centraal staat. Waterkwaliteit is tenslotte voor alle waterschapsbestuurders een belangrijk thema. Het gaat ons met name om de vraag, hoe wij als bestuurders invloed kunnen uitoefenen op beslissingen die de komende tijd genomen gaan worden.We worden in onze zoektocht naar oplossingen bijgestaan door twee vrouwen die hun sporen in het waterbeleid hebben verdiend bij De Stichtse Rijnlanden en bij de Provincie Utrecht.

In de middag zullen wij gaan bekijken hoe het waterkwaliteitsbeheer wordt toegepast in de VINEX-wijk Leidsche Rijn. Hier is bij de aanleg van de wijk rekening gehouden met de eisen die het waterbeheer van de 21ste eeuw stelt, door het water vast te houden in de wijk, zonder dat er gebiedsvreemd water wordt ingelaten. Tevens wordt de waterkwaliteit op peil gehouden door een groot helofytenfilter. We zullen de diverse voorzieningen gaan bekijken.

Ik vertrouw er op dat we naast een interessant programma, voldoende gelegenheid bieden om de contacten binnen het netwerk aan te halen. Voor aanmelding kan je een e-mail sturen naar directie-bestuur@hdsr.nl of het bijgevoegde aanmeldingsformulier invullen en opsturen.
Graag aanmelden vóór 14 oktober.
Voor meer informatie over De Waterlelie kan je contact opnemen met de hieronder vermelde coördinatoren.

De vrouwelijke leden van De Stichtse Rijnlanden hopen je op 28 oktober te kunnen begroeten in ons moderne pand in Houten.

Tot ziens,

Mirjam Speksnijder

Leonie opent de 12e bijeenkomst.

De Kaderrichtlijn Water in theorie en praktijk.

HOOGHEEMRAADSCHAP
DE STICHTSE
RIJNLANDEN

Waterschap Groot Salland
20 april 2006

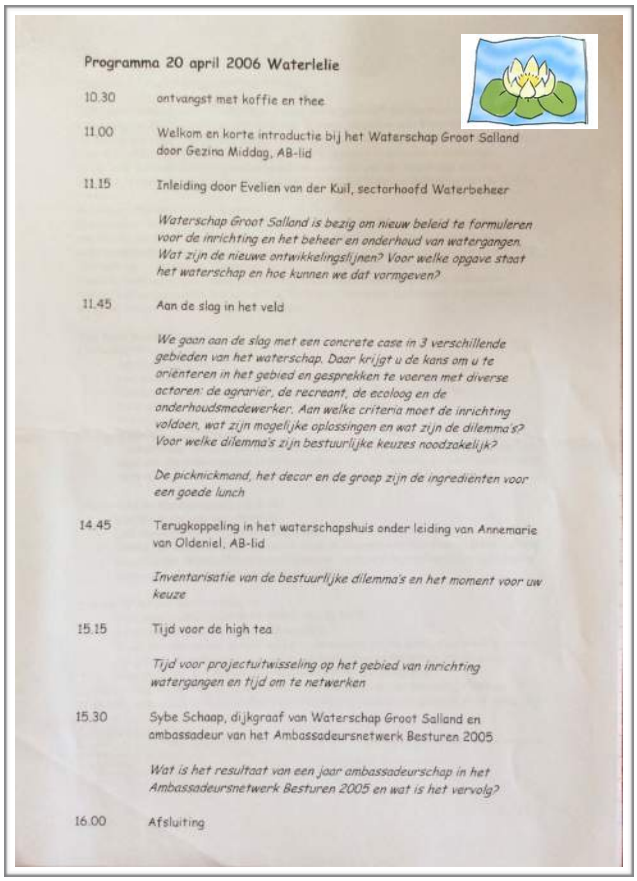

Programma 20 april 2006 Waterlelie

10.30 ontvangst met koffie en thee

11.00 Welkom en korte introductie bij het Waterschap Groot Salland door Gezina Middag, AB-lid

11.15 Inleiding door Evelien van der Kuil, sectorhoofd Waterbeheer

Waterschap Groot Salland is bezig om nieuw beleid te formuleren voor de inrichting en het beheer en onderhoud van watergangen. Wat zijn de nieuwe ontwikkelingslijnen? Voor welke opgave staat het waterschap en hoe kunnen we dat vormgeven?

11.45 Aan de slag in het veld

We gaan aan de slag met een concrete case in 3 verschillende gebieden van het waterschap. Door krijgt u de kans om u te oriënteren in het gebied en gesprekken te voeren met diverse actoren: de agrariër, de recreant, de ecoloog en de onderhoudsmedewerker. Aan welke criteria moet de inrichting voldoen, wat zijn mogelijke oplossingen en wat zijn de dilemma's? Voor welke dilemma's zijn bestuurlijke keuzes noodzakelijk?

De picknickmand, het decor en de groep zijn de ingredienten voor een goede lunch

14.45 Terugkoppeling in het waterschapshuis onder leiding van Annemarie van Oldeniel, AB-lid

Inventarisatie van de bestuurlijke dilemma's en het moment voor uw keuze

15.15 Tijd voor de high tea

Tijd voor projectuitwisseling op het gebied van inrichting watergangen en tijd om te netwerken

15.30 Sybe Schaap, dijkgraaf van Waterschap Groot Salland en ambassadeur van het Ambassadeursnetwerk Besturen 2005

Wat is het resultaat van een jaar ambassadeurschap in het Ambassadeursnetwerk Besturen 2005 en wat is het vervolg?

16.00 Afsluiting

Groot Salland
Waterschap
Veelzijdig met water

Annemarie van Oldeniel,
bestuurslid Groot Salland, 2005-2009.

WATERLELIE
NETWERK VAN VROUWEN IN WATERSCHAPSBESTUREN

Hoogheemraadschap van Rijnland
26 oktober 2006

071- 3063063 Mech Rijnland

Programma 26 oktober 2006 Waterlelie

10.00	Ontvangst met koffie en thee
10.15	Welkom bij Rijnland door Tineke Langeveld, AB-lid
10.20	Nieuws vanuit het Waterlelienetwerk door Anke van Essen en Leonie Bruggink, coördinatoren
10.30	Introductie over Rijnland door de dijkgraaf, Gerard Doornbos
10.45	Sybe Schaap, voorzitter van de Unie van Waterschappen, over de inzet van de Unie om te komen tot een grotere deelname van vrouwen in de besturen van waterschappen
11.00	Aart Haitjema, secretaris/algemeen directeur van Rijnland over de nieuwe Waterschapswet, met name over de invoering van het lijstenstelsel bij de waterschapsverkiezingen van 2008 en de mogelijke gevolgen daarvan voor het aandeel van vrouwen in de waterschapsbesturen
11.15	Discussie/ Stellingenspel over voornoemde onderwerpen onder leiding van Maria Rosendal, DB-lid
12.15	Vertrek naar gemaal Katwijk per bus
12.45	Lunch in gemaal Katwijk, tijdens de lunch een presentatie door Peter Groen, DB-lid, over de Zwakke Kust-schakel Noordwijk
14.30	Busrondrit naar Noordwijk
15.30	Afsluiting op het Rijnlandhuis

Er bestaat de mogelijkheid om, na afloop, gebruik te maken van georganiseerd busvervoer naar het station.

Hoogheemraadschap van Rijnland

Uitwaaien op het strand bij Noordwijk.

’Doe alles met hart en ziel’ Interview Maria Rosendal

Oorspronkelijk wilde Maria Rosendal, sinds 2006 DB-lid van hoogheemraadschap Rijnland, als ontwikkelingswerker naar de tropen. Zij koos daarom voor de studie tropische cultuurtechniek. Dan kon ze net als haar vader, die technisch tekenaar was, met grote landkaarten en tekeningen aan de slag. “Zijn tekentafels en grote ladenkasten met kaarten maakten als kind veel indruk op mij.”
Haar studie bracht haar naar Sri Lanka, Tunesië, en later ook Brazilië. In 1992 bezocht Maria Rosendal Suriname en is ze met de pastoor en een jeep de jungle in gegaan. Drie tantes van haar zijn non geworden en een daarvan verrichtte missiewerk in Suriname. Werk vinden in de tropen lukte haar helaas niet. Tussen 1990 en 1997 heeft ze bij het Instituut voor Natuur- en Milieueducatie allerlei onderwijsprojecten over waterkwaliteit, natuur en milieu op basisscholen in Zuid-Holland gedaan. Toch bleef techniek haar trekken en daarom besloot ze een ICT-omscholingscursus te volgen.
Na gewerkt te hebben als programmeur en applicatiebeheerder, is Rosendal in 2004 een tijdje gestopt met werken om te zorgen voor de twee kleine kinderen. Haar partner werkt fulltime. Maar het ging al snel weer kriebelen en toen ze in de krant een oproep zag voor de waterschapsverkiezingen besloot ze zich, evenals een buurman, kandidaat te stellen voor het algemeen bestuur. En ze werd gekozen. Dat smaakte naar meer, “want het was veel leuker dan ze eerst dacht”. Toen in 2006 een plaats vrij kwam in het dagelijks bestuur, hoefde ze niet lang na te denken. Ze werd uiteindelijk met de meeste stemmen gekozen, “hoewel een andere, mannelijke, kandidaat was voorgedragen.”

Vormgeving van Nederland
“Boeiend aan het bestuurswerk vind ik dat je invloed kunt uitoefenen. Ook is het leuk om naar de toekomst te kijken. Je bent bezig met de vormgeving van Nederland.” Het werk past natuurlijk ook goed bij haar opleiding. “Cultuurtechniek gaat over hoe je land in cultuur kunt brengen. Over drainagetechnieken, over de aanleg van sloten, dijkjes en wegen.”
Als dagelijks bestuurder heeft Rosendal een convenant getekend met een boomkwekerij in Boskoop over terugdringing van mestgebruik, want er komen nu teveel meststoffen in het water terecht. Ook heeft ze zich ingezet voor de aanleg van een bubbelinstallatie in de Zegerplas, die de groei van blauwalgen moet voorkomen.

Verscheidenheid
In het dagelijks bestuur van Rijnland is Rosendal de enige vrouw. Maar ze heeft er geen last van. De sfeer is goed. Het algemeen bestuur bestaat uit 30% vrouwen en in de ambtelijke organisatie zitten vooral in de beleidsfuncties ook aardig wat vrouwen. “Ik zie geen enkele belemmering voor vrouwen.” In het DB is ze de jongste. In het AB zitten wel jongeren. De jongste is ongeveer 35 jaar en de oudste 75 jaar. Gemiddeld ligt de leeftijd rond 50-55 jaar.

Inhoudelijke kennis is natuurlijk altijd meegenomen, “zeker ook voor alle vaktermen en de bergen informatie die je moet doorwerken.” Daaruit moet je snel de hoofdlijnen kunnen halen. Rosendal noemt als belangrijkste voorwaarde voor potentiële kandidaten dat het waterschapsbestuur je echt moet aantrekken. Daarnaast kan bestuurlijke ervaring in het openbaar bestuur als de gemeenteraad, je goed van pas komen. Je moet contacten kunnen leggen en onderhouden, alsook kunnen zorgen voor een achterban.
Het dagelijks bestuur vergt gemiddeld twee à drie dagen per week. Het is een betaalde functie. Als je eraan begint, moet je er dus echt tijd in willen en kunnen steken, waarschuwt ze. De dagen dat ze niet werkt haalt en brengt zij de kinderen, ook in de lunchpauze, van en naar school. De andere dagen blijven ze op school.

Ambitie tónen
Een evenwichtige m/v-samenstelling van een bestuur geeft meer kwaliteit. Soms kunnen daardoor andere afwegingen worden gemaakt. Wie echt interesse heeft, moet zich zeker kandidaat stellen, vindt Rosendal. “Wees niet bang dat je het niet kunt. Gewoon doen. Zelfvertrouwen is essentieel. Als je overtuigd bent van je kwaliteiten zijn er geen belemmeringen. Je moet wel je ambitie tónen, ook al zijn er drie mannelijke kandidaten.” Het waterschapsbestuur geeft haar in ieder geval energie. “Bovendien...macht uitoefenen is leuk”

door Margriet Rutgers

Ir. Maria Rosendal is in 1965 geboren in Zwolle
Woont: in Gouda
Is: lid Dagelijks Bestuur (DB) Hoogheemraadschap Rijnland
Opleiding: Tropische cultuurtechniek aan Landbouwuniversiteit Wageningen
Carrière: projectmedewerker Instituut voor Natuur- en Milieueducatie; programmeur en applicatiebeheerder
Persoonlijk: getrouwd, twee dochters van zes en negen
Lid vrouwenorganisatie: vrouwenvollybal
Motto: “Doe alles wat je doet met hart en ziel” (Tröckener Kecks)

(Bron: Website Nederlandse Vrouwen Raad, 2008)

Waterschap Zuiderzeeland
26 april 2007

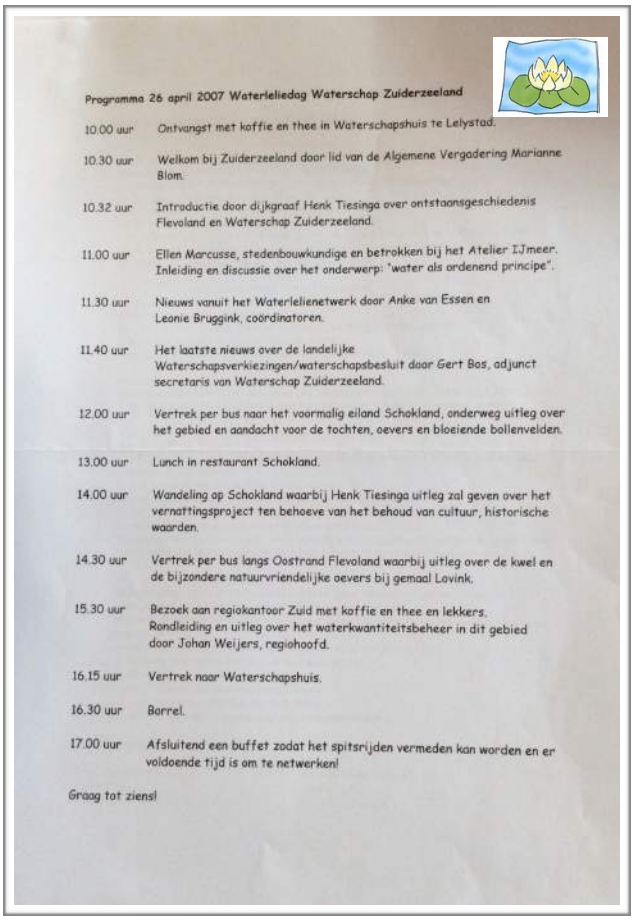

Programma 26 april 2007 Waterleliedag Waterschap Zuiderzeeland

10.00 uur	Ontvangst met koffie en thee in Waterschapshuis te Lelystad.
10.30 uur	Welkom bij Zuiderzeeland door lid van de Algemene Vergadering Marianne Blom.
10.32 uur	Introductie door dijkgraaf Henk Tiesinga over ontstaansgeschiedenis Flevoland en Waterschap Zuiderzeeland.
11.00 uur	Ellen Marcusse, stedenbouwkundige en betrokken bij het Atelier IJmeer. Inleiding en discussie over het onderwerp: "water als ordenend principe".
11.30 uur	Nieuws vanuit het Waterlelienetwerk door Anke van Essen en Leonie Bruggink, coördinatoren.
11.40 uur	Het laatste nieuws over de landelijke Waterschapsverkiezingen/waterschapsbesluit door Gert Bos, adjunct secretaris van Waterschap Zuiderzeeland.
12.00 uur	Vertrek per bus naar het voormalig eiland Schokland, onderweg uitleg over het gebied en aandacht voor de tochten, oevers en bloeiende bollenvelden.
13.00 uur	Lunch in restaurant Schokland.
14.00 uur	Wandeling op Schokland waarbij Henk Tiesinga uitleg zal geven over het vernattingsproject ten behoeve van het behoud van cultuur, historische waarden.
14.30 uur	Vertrek per bus langs Oostrand Flevoland waarbij uitleg over de kwel en de bijzondere natuurvriendelijke oevers bij gemaal Lovink.
15.30 uur	Bezoek aan regiokantoor Zuid met koffie en thee en lekkers. Rondleiding en uitleg over het waterkwantiteitsbeheer in dit gebied door Johan Weijers, regiohoofd.
16.15 uur	Vertrek naar Waterschapshuis.
16.30 uur	Borrel.
17.00 uur	Afsluitend een buffet zodat het spitsrijden vermeden kan worden en er voldoende tijd is om te netwerken!

Graag tot ziens!

Bets en Rian genieten van het mooie weer.

Leonie, Yvonne, Marijke en Plonie.

Groepsfoto in Schokland.

Waterschappen Hunze en Aa's & Noorderzijlvest 11 oktober 2007

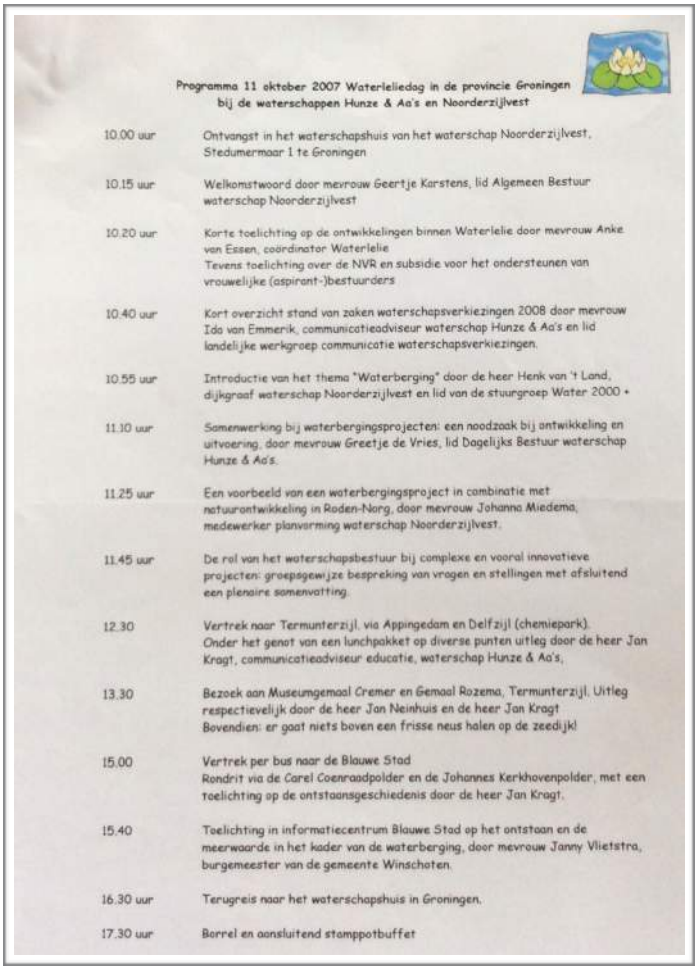

Programma 11 oktober 2007 Waterliefiedag in de provincie Groningen
bij de waterschappen Hunze & Aa's en Noorderzijlvest

10.00 uur	Ontvangst in het waterschapshuis van het waterschap Noorderzijlvest, Stedumermaar 1 te Groningen
10.15 uur	Welkomstwoord door mevrouw Geertje Karstens, lid Algemeen Bestuur waterschap Noorderzijlvest
10.20 uur	Korte toelichting op de ontwikkelingen binnen Waterlelie door mevrouw Anke van Essen, coördinator Waterlelie Tevens toelichting over de NVR en subsidie voor het ondersteunen van vrouwelijke (aspirant-)bestuurders
10.40 uur	Kort overzicht stand van zaken waterschapsverkiezingen 2008 door mevrouw Ido van Emmerik, communicatieadviseur waterschap Hunze & Aa's en lid landelijke werkgroep communicatie waterschapsverkiezingen.
10.55 uur	Introductie van het thema "Waterberging" door de heer Henk van 't Land, dijkgraaf waterschap Noorderzijlvest en lid van de stuurgroep Water 2000 +
11.10 uur	Samenwerking bij waterbergingsprojecten: een noodzaak bij ontwikkeling en uitvoering, door mevrouw Greetje de Vries, lid Dagelijks Bestuur waterschap Hunze & Aa's.
11.25 uur	Een voorbeeld van een waterbergingsproject in combinatie met natuurontwikkeling in Roden-Norg, door mevrouw Johanna Miedema, medewerker planvorming waterschap Noorderzijlvest.
11.45 uur	De rol van het waterschapsbestuur bij complexe en vooral innovatieve projecten: groepsgewijze bespreking van vragen en stellingen met afsluitend een plenaire samenvatting.
12.30	Vertrek naar Termunterzijl, via Appingedam en Delfzijl (chemiepark). Onder het genot van een lunchpakket op diverse punten uitleg door de heer Jan Kragt, communicatieadviseur educatie, waterschap Hunze & Aa's,
13.30	Bezoek aan Museumgemaal Cremer en Gemaal Rozema, Termunterzijl. Uitleg respectievelijk door de heer Jan Neinhuis en de heer Jan Kragt Bovendien: er gaat niets boven een frisse neus halen op de zeedijk!
15.00	Vertrek per bus naar de Blauwe Stad Rondrit via de Carel Coenraadpolder en de Johannes Kerkhovenpolder, met een toelichting op de ontstaansgeschiedenis door de heer Jan Kragt.
15.40	Toelichting in informatiecentrum Blauwe Stad op het ontstaan en de meerwaarde in het kader van de waterberging, door mevrouw Janny Vlietstra, burgemeester van de gemeente Winschoten.
16.30 uur	Terugreis naar het waterschapshuis in Groningen.
17.30 uur	Borrel en aansluitend stamppotbuffet

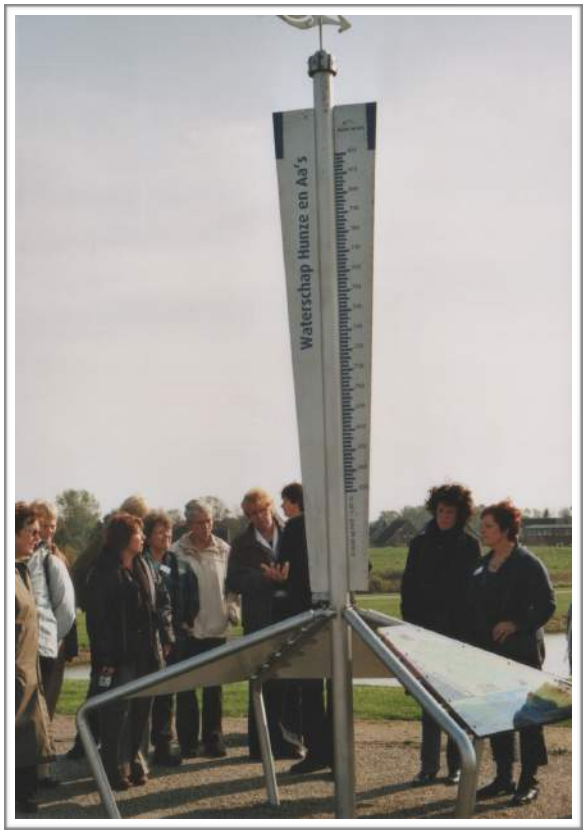

Praten over waterberging en daarna op excursie naar Termunterzijl en naar de Blauwe Stad bij Winschoten.

Waterschap Veluwe
17 april 2008

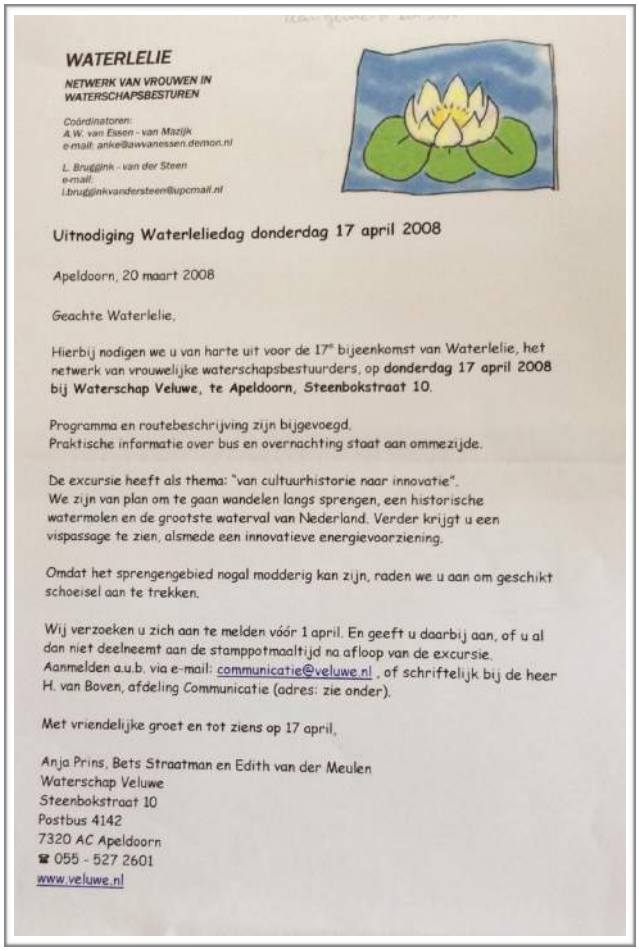

WATERLELIE

NETWERK VAN VROUWEN IN WATERSCHAPSBESTUREN

Coördinatoren:
A.W. van Essen - van Mazijk
e-mail: anke@awvanessen.demon.nl

L. Bruggink - van der Steen
e-mail:
l.brugginkvandersteen@upcmail.nl

Uitnodiging Waterleliedag donderdag 17 april 2008

Apeldoorn, 20 maart 2008

Geachte Waterlelie,

Hierbij nodigen we u van harte uit voor de 17e bijeenkomst van Waterlelie, het netwerk van vrouwelijke waterschapsbestuurders, op **donderdag 17 april 2008 bij Waterschap Veluwe, te Apeldoorn, Steenbokstraat 10.**

Programma en routebeschrijving zijn bijgevoegd.
Praktische informatie over bus en overnachting staat aan ommezijde.

De excursie heeft als thema: "van cultuurhistorie naar innovatie".
We zijn van plan om te gaan wandelen langs sprengen, een historische watermolen en de grootste waterval van Nederland. Verder krijgt u een vispassage te zien, alsmede een innovatieve energievoorziening.

Omdat het sprengengebied nogal modderig kan zijn, raden we u aan om geschikt schoeisel aan te trekken.

Wij verzoeken u zich aan te melden vóór 1 april. En geeft u daarbij aan, of u al dan niet deelneemt aan de stamppotmaaltijd na afloop van de excursie.
Aanmelden a.u.b. via e-mail: communicatie@veluwe.nl , of schriftelijk bij de heer H. van Boven, afdeling Communicatie (adres: zie onder).

Met vriendelijke groet en tot ziens op 17 april,

Anja Prins, Bets Straatman en Edith van der Meulen
Waterschap Veluwe
Steenbokstraat 10
Postbus 4142
7320 AC Apeldoorn
☎ 055 - 527 2601
www.veluwe.nl

Koppelsprengen Apeldoorn.

Vrijenbergerspreng met waterval bij Loenen.

Waterschap Veluwe

De verkiezingen van november 2008 komen er aan...

17e Waterleliedag Apeldoorn

Na een hartelijke ontvangst door de vrouwelijke waterschapsbestuurders van het waterschap Veluwe, stelde de dijkgraaf actuele thema's aan de orde. Zoals de noodzaak tot veel meer samenwerking tussen de waterschappen, maar ook tussen de waterschappen en andere overheden zoals de gemeenten. Voorbeelden: het aanstellen van een gezamenlijke inkoopcoördinator, een gezamenlijk laboratorium en gezamenlijk belastingen en heffingen innen.

De gevolgen van de nieuwe kostentoedeling, die per 1 januari 2009 in zal gaan, maakten veel tongen los, vooral over de hoge kosten van de boeren.

Anke van Essen, coördinator Waterlelies, liet de activiteiten van het project ”Water zoekt vrouw” zien. Vrouwelijke kandidaten voor de waterschappen kunnen zich opgeven voor een cursus. En kunnen, als zij bestuurslid zijn geworden, ondersteuning krijgen.

Na de lunch was er een interessante, afwisselende excursie. We wandelden langs “Koppelsprengen” door het bos. Dit zijn beekjes, die al in de 18e eeuw en soms nog vroeger zijn gegraven ten behoeve van de papiermakerijen. Nu lijken het natuurlijke beken, die prachtig in het landschap zijn gesitueerd. Uniek is ook, dat het water biologisch heel schoon is. Al wandelend kwamen we bij de “Hamermolen”, die lang dienst heeft gedaan als papiermolen.

Tijdens de bustocht waren veelal de verkiezingen het onderwerp in de onderlinge gesprekjes: ga je door en zo ja voor welke lijst? Zo te horen stellen veel vrouwen zich herkiesbaar.

Presentatie “van rioolslib tot stadsverwarming”:
Klapstuk van de dag was voor mij het bezoek aan de rioolzuiveringsinstallatie in Apeldoorn. De overcapaciteit aan warmte, die bij de slibverwerking ontstaat, wordt geleverd aan Essent voor stadsverwarming van de nieuwe woonwijk Zuidbroek. Het is een woonwijk van 2.500 woningen. In tijden van erge kou voldoen extra gasgestookte installaties aan een eventuele piekaanvraag. Bewoners regelen net als overal met een thermostaat de temperatuur in hun huis. De bewoners hebben geen ketel in huis, die zij moeten onderhouden. Het koken gebeurt elektrisch want in de wijk wordt geen aardgasnet aangelegd. Vermeld werd, dat het de eerste woonwijk in Nederland is waarbij huizen via restenergie uit afvalwaterzuivering worden verwarmd.

Ambitieus als wij zijn, gingen velen van ons naar huis met het voornemen na te gaan of een dergelijke stadsverwarming ook in ons waterschap kan worden gerealiseerd.

Jeannine Engels, algemeen bestuurslid hoogheemraadschap Delfland.

(Bron: Website Nederlandse Vrouwen Raad)

Gezond water of onder water? Interview met Jeanine Engels

Zij kwam in contact met de wereld van het waterschap als gemeenteraadslid van de PvdA in Monster. Als fractievoorzitter kreeg ze vervolgens te maken met alle portefeuilles. Zo raakte Jeannine Engels geïnteresseerd in ruimtelijke ordening en volkshuisvesting. Daarnaast is ze lid van verschillende natuurorganisaties.
Het liefst troont Jeannine Engels mij meteen mee naar een naburig gemaal om waterbeheersing in de praktijk te tonen. Maar eerst haar verhaal.
Na haar studie psychologie is zij uit haar geboortestad Groningen vertrokken, naar Monster vlakbij de kust. Toen haar kinderen klein waren, kon ze geen geschikte parttime baan vinden. Ze heeft zich vooral in commissies en in de politiek maatschappelijk ingezet. Haar moeder heeft lang fulltime gewerkt, ook vanwege haar scheiding. Als 92-jarige publiceert haar moeder nog steeds artikelen over het milieu.
Via allerlei natuurtijdschriften kwam ze op het spoor van het waterschap en raakte geïnteresseerd. “Mijn vrouwzijn was een pré, toen ik mij in 1999 kandidaat stelde voor het Algemeen Bestuur.” Haar foto stond samen met de foto’s van twee mannen - ook uit Monster - op verkiezingsborden. Na een enthousiaste campagne met steun van natuur- en milieuorganisaties en de toenmalige Provinciale Vrouwenraad, werd zij als ingezetene op persoonlijk titel gekozen. Als slogan had ze toen al: ‘Meer vrouwen in het waterschapsbestuur’. Vier jaar geleden is Engels herkozen met bijna 9000 stemmen. Eind 2008 stelt ze zich opnieuw verkiesbaar met veiligheid en duurzaamheid als doel.

Kwijtschelding
Het is hollen of stilstaan met het algemeen bestuurswerk. Gemiddeld besteedt Engels er een halve dag per week aan, inclusief alle voorbereiding. Intensiever kan, als je bijvoorbeeld ook openingen bijwoont van nieuwe gemalen.
Zij heeft geen belemmeringen ervaren. “Soms hoor ik dat ik vasthoudend kan zijn, in positieve en negatieve zin. Zo had Delfland met een enkel ander waterschap een beperkte regeling voor kwijtschelding van de heffingen voor mensen met een minimuminkomen. Ik bleef er jarenlang op aandringen de regeling te verruimen. Uiteindelijk is het in juli 2006 gelukt.”
Daarnaast heeft ze zich altijd sterk gemaakt voor een natuurlijke omgeving. “Natuurwaarden vind ik belangrijk en Delfland is daar steeds gevoeliger voor geworden. Na een paar overstromingen zijn er vervolgmaatregelen genomen die, behalve op veiligheid, gericht waren op de aanleg van natuurvriendelijke oevers. Dat is vaak duurder, maar je krijgt op langere termijn betere waterkwaliteit.
De stimulans daarvoor kwam van mensen die gesteund werden door natuur- en milieuorganisaties. Engels is lid van Duinbehoud en het Zuid-Hollands landschap, “omdat dit soort clubs je steeds attenderen op nieuwe oplossingen.”

Kering en kwaliteit
Onder een waterkoud, grijs wolkendek, lopen we naar het naburig Gemaal Vlotwatering, om de praktijk van waterbeheersing te zien. En bij de duinen aangekomen, toont Engels de zandsuppletie die ervoor dient om het water beter te kunnen keren. Plannen voor aanleg van nieuw land voor de kust noemt ze 'prachtige fantasieën', "maar ze lossen niets op." Het is alleen verschuiven van het probleem. Wel ziet ze iets in een recent plan 'Zandmotor'. Dat plan beoogt een grote berg zand in zee te spuiten, met als doel dat iedere keer met de golfslag mee, zand tegen de kust wordt aangespoeld. Dus op natuurlijke wijze.

Campagne voeren
Inhoudelijke kennis is een voordeel, vindt Engels. Met haar achtergrond als psycholoog heeft zij zich zeker in de beginperiode goed moeten inlezen. Campagne voeren raadt zij sterk aan. "Als je je goed oriënteert op het water in je omgeving, kom je een heel eind. Zoek naar voorbeelden van wat er zoal gebeurt in de waterhuishouding. Informeer bij je waterschap wat de achtergronden zijn. Zo krijg je een verhaal. Vervolgens kijk je in welke lokale bladen je je plannen bekend kunt maken. Laat iedereen weten wat je van plan bent, zodat anderen je kunnen steunen."
Kortom: steek energie in een goede campagne!
Bij de laatste verkiezingen waren er in het Hoogheemraadschap van Delfland niet zoveel vrouwelijke kandidaten, maar ze werden wel vaker dan voorheen gekozen. "Toch blijft het nodig om een vrouw te kiezen, alleen al om de verhoudingen recht te trekken."

door Margriet Rutgers

Drs. Jeannine Engels is in 1943 geboren in Groningen.
Woont: in Monster
Is: lid Algemeen Bestuur (AB) Hoogheemraadschap van Delfland
Opleiding: doctoraal Psychologie, opleiding tot Humanistisch Vormings Onderwijskundige, cursus Lagere Overheden
Carrière: onderwijs aan volwassenen/kinderen, bestuursfuncties in onderwijs, gemeenteraadslid/fractievoorzitter PvdA,
o.a. lid Commissie Toezicht Politiecellen, lid Klachtencommissie Woonzorginstellingen
Persoonlijk: getrouwd, twee dochters van 30 en 36 en een zoon van 34
Lid vrouwenorganisatie: Vrouwen voor vrede
Motto: gezond water of onder water?

(Bron: Website Nederlandse Vrouwen Raad, 2008)

De Slag om het Water

Anja Prins (51) vertelt: "Het is mooi en zinvol werk en naar mijn gevoel heb je als waterschapsbestuurder zelfs meer invloed dan als raadslid." De Apeldoornse weet waar ze over praat. Zij was twee perioden raadslid voor de VVD in Apeldoorn, is sinds 2002 bestuurslid van waterschap Veluwe en in 2006 met voorkeurstemmen gekozen in provinciale staten. "Het mooie is dat je bij het waterschap het resultaat van vergaderingen veel sneller terug ziet in beleidsstukken. Bij een gemeente behandel je veel meer onderwerpen, maar is er ook veel meer afstand en daardoor blijft de invloed uiteindelijk ook beperkt tot het toezien op het naleven van beleidskaders."
Politiek is overal, in haar ogen, dus ook in het waterschap. "Iedere discussie die je voert is politiek. Daarom verwacht ik niet dat de nieuwe opzet van de verkiezingen wezenlijk veel zal veranderen aan de wijze waarop waterschappen worden bestuurd."

Na de verkiezingen neemt Anja Prins gedwongen afscheid van het waterschap. Ze mag volgens de nieuwe regels niet tegelijk waterschapsbestuurder en provinciebestuurder zijn. "En ik ben met voorkeurstemmen in de staten gekozen. Die kiezers mag ik niet teleurstellen." Ook zonder nieuwe regels zou ze het waterschap vaarwel hebben gezegd. "Provincies controleren waterschappen. Dan zou ik dus me zelf controleren. Dat kan natuurlijk niet."

(Bron: De Stentor, 20 september 2008)

’Kan een vrouw dat wel?’ Interview Edith van der Meulen

Het waterschap boeit Edith van der Meulen al meer dan tien jaar. Terwijl zij in haar beroepsleven na een jaar of vijf meestal ging verkassen, biedt het waterschapsbestuur haar steeds genoeg afwisseling. Vorig jaar is ze DB-lid geworden. Ook dat geeft weer nieuw elan.
Niet te lang op dezelfde werkplek en je blijven ontwikkelen, is het credo van DB-lid Edith van der Meulen van Waterschap Veluwe. Zij vindt het eigenlijk bijzonder dat ze het waterschapsbestuur al zo lang boeiend vindt. Haar verklaring: “De wereld verandert en het waterschapswerk verandert mee. Je bent bezig met gevarieerde onderwerpen als klimaatverandering, het Nationaal bestuursakkoord water, de Flora- en Faunawet.”
Ze heeft allerlei beroepen uitgeoefend na haar studie elektrotechniek. In dat vak kon ze geen werk vinden, maar wel als systeemontwerper bij het Rijkscomputercentrum, dat zat te springen om automatiseerders. Deeltijdwerk was daarom geen probleem. Ook heeft ze gewerkt in de zorg en als docent wiskunde en informatica op verschillende schoolsoorten.
“Zodra iets routine wordt, krijg ik zin in iets nieuws.” Haar overstap van AB naar DB geeft haar andere verantwoordelijkheden. Ze treedt nu meer naar buiten om het waterschap te vertegenwoordigen in klankbordgroepen, hoorzittingen en bewonersavonden.

Publiciteit

Hoe is het balletje gaan rollen? Van der Meulen won een milieuprijs van de gemeente Apeldoorn en kreeg daardoor enige bekendheid. De Apeldoornse Vrouwenraad zocht toentertijd kandidates voor het waterschap. Zo werd ze gevraagd. Nadat ze zich in het onderwerp had verdiept, besloot ze zich in de strijd te werpen. Ze hield overal praatjes, ook in bejaardentehuizen, en vertelde iedereen over haar kandidaatstelling. Samen met vier andere kandidates heeft ze voor haar herverkiezing de regionale krant opgezocht. Met als motto: “Als elkaars rivalen, toch samenwerken” hebben ze een leuk stuk in de krant gekregen, vertelt ze glunderend.

Boeiend

“Water is enerzijds zo gewoon, maar tegelijk ook zo machtig”, benadrukt Van der Meulen. Het waterschap zorgt ervoor dat er niet teveel water komt en dat het niet vervuilt. Het concrete trekt haar aan en er heerst een goede sfeer. Maar het is nog teveel een mannenbolwerk. “Waterschappen bestaan al sinds de middeleeuwen. Nog steeds bestaat bij sommige mannen de houding: kan een vrouw dat wel? Vooral als vrouwen met innovatieve ideeën komen. Terwijl mannen elkaar dan eerder als origineel beoordelen.” Als ze in het vooroverleg weerstand proeft, liet ze daarom soms een medebestuurder haar idee inbrengen. “Dat is eigenlijk niet goed”, bekent ze schuldbewust.

Toen zij in Twente studeerde was ze de enige vrouwelijke student elektrotechniek in haar jaar. Ze was de eerste vrouw die daar afstudeerde. Ze heeft er slechte ervaringen opgedaan als vrouw en ook in haar werk in mannengemeenschappen.
Over haar wapenfeiten moet ze even nadenken. “Want alles gaat in overleg en met de meeste onderwerpen zit ik op de lijn van het waterschap.” Ze heeft zich bijvoorbeeld sterk gemaakt voor het terugdringen van chemische onkruidbestrijding. Ook heeft ze het initiatief genomen voor onderzoek naar de baten van de Europese Kaderrichtlijn Water.

Waterschapspartij

Van der Meulen heeft zich voor de komende verkiezingen kandidaat gesteld voor de Algemene Waterschapspartij. Zij heeft gemengde gevoelens over de invoering van het nieuwe lijstenstelsel, waardoor nu ook politieke partijen meedoen. “Het fijne van de waterschappen was juist dat je echt goed kon samenwerken en je bezighouden met de relevante dingen. Zonder je te profileren ten koste van anderen zoals in de politiek vaak gebeurt.” Ook bij andere waterschappen is zo’n onafhankelijke partij opgericht.
Het blijkt moeilijk om vrouwen te werven, omdat velen denken dat mannen geschikter zijn. “Technische mensen zijn er al genoeg. Bovendien heb je daar het ambtelijk apparaat voor. De waterschappen hebben juist behoefte aan mensen die goed zijn in financiën of communicatie. Elke stem op een vrouw is meegenomen, want er zijn er gewoon te weinig!”
De Waterschapspartij heeft diversiteit hoog in het vaandel staan en streeft naar een afspiegeling van de maatschappij.

door Margriet Rutgers

Ir. Edith van der Meulen is in 1950 geboren in Rotterdam
Woont: in Apeldoorn
Is: lid Dagelijks Bestuur (DB) Waterschap Veluwe
Opleiding: Elektrotechniek aan Technische Hogeschool Twente (nu: TU Twente)
Carrière: systeemontwerper, docent wiskunde en informatica, organisatieadviseur
Persoonlijk: woont samen, een dochter van 28 en een zoon van 26
Lid vrouwenorganisatie: o.a. NVVH-vrouwennetwerk, Waterlelie
Motto: Regenwater is een zegen, die wij niet genoeg waarderen. Omdat we te vaak nog het als vuil rioleren.

(Bron: Website Nationale Vrouwen Raad, 2008)

Waterschap Hollandse Delta
18 september 2008

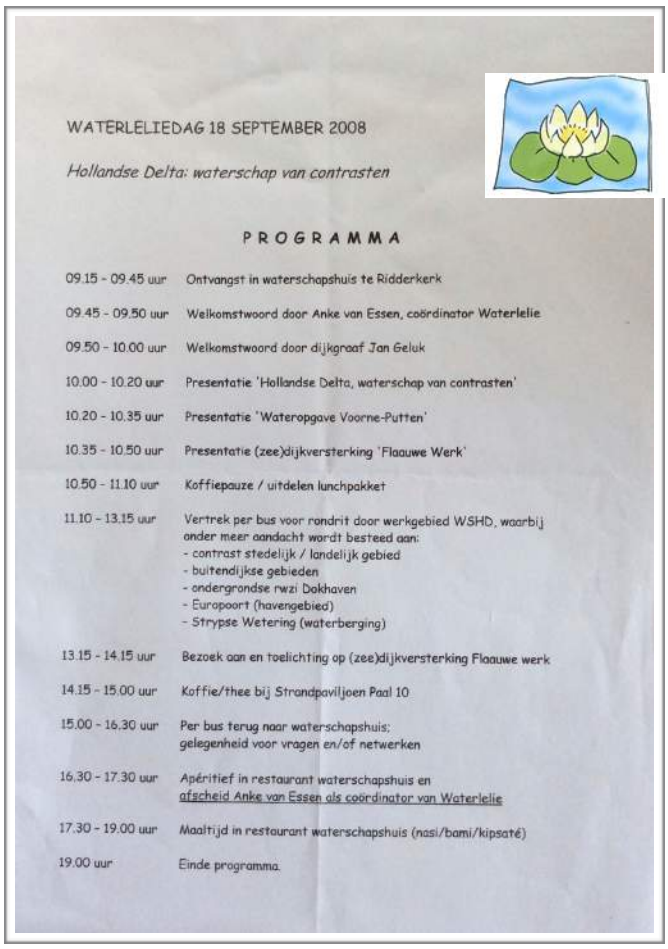

WATERLELIEDAG 18 SEPTEMBER 2008

Hollandse Delta: waterschap van contrasten

PROGRAMMA

09.15 - 09.45 uur	Ontvangst in waterschapshuis te Ridderkerk
09.45 - 09.50 uur	Welkomstwoord door Anke van Essen, coördinator Waterlelie
09.50 - 10.00 uur	Welkomstwoord door dijkgraaf Jan Geluk
10.00 - 10.20 uur	Presentatie 'Hollandse Delta, waterschap van contrasten'
10.20 - 10.35 uur	Presentatie 'Wateropgave Voorne-Putten'
10.35 - 10.50 uur	Presentatie (zee)dijkversterking 'Flaauwe Werk'
10.50 - 11.10 uur	Koffiepauze / uitdelen lunchpakket
11.10 - 13.15 uur	Vertrek per bus voor rondrit door werkgebied WSHD, waarbij onder meer aandacht wordt besteed aan: - contrast stedelijk / landelijk gebied - buitendijkse gebieden - ondergrondse rwzi Dokhaven - Europoort (havengebied) - Strypse Wetering (waterberging)
13.15 - 14.15 uur	Bezoek aan en toelichting op (zee)dijkversterking Flaauwe werk
14.15 - 15.00 uur	Koffie/thee bij Strandpaviljoen Paal 10
15.00 - 16.30 uur	Per bus terug naar waterschapshuis; gelegenheid voor vragen en/of netwerken
16.30 - 17.30 uur	Apéritief in restaurant waterschapshuis en afscheid Anke van Essen als coördinator van Waterlelie
17.30 - 19.00 uur	Maaltijd in restaurant waterschapshuis (nasi/bami/kipsaté)
19.00 uur	Einde programma.

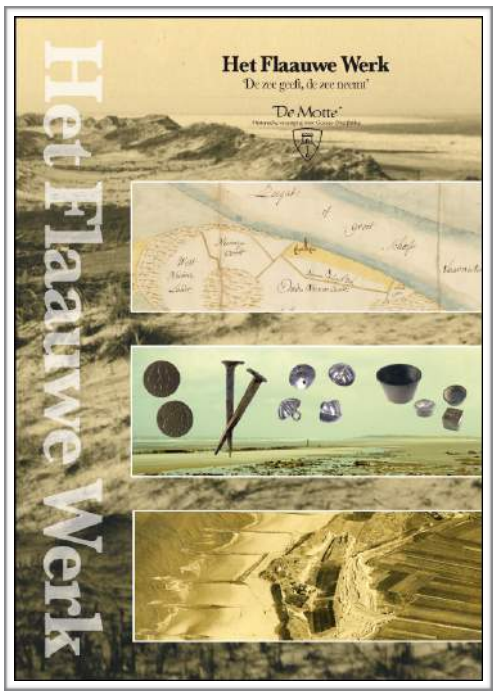

Bezoek dijkverbetering Flaauwe Werk.

Coördinator Anke neemt afscheid met een Koninklijke Onderscheiding, uitgereikt door burgemeester Salet.

18e Waterleliedag Ridderkerk

Op 18 september 2008 waren de Waterlelies te gast bij waterschap Hollandse Delta. Aan het einde van de middag werd afscheid genomen van Anke van Essen, sinds 2003 - samen met Leonie - coördinator van Waterlelie. Op de site van de Nationale Vrouwen Raad doet Jeannine Engels, lid van het algemeen bestuur van Delfland, verslag van deze dag:

Circa veertig vrouwelijke waterschapsbestuurders kwamen op 18 september bijeen in Ridderkerk, de nieuwe zetel van waterschap Hollandse Delta. Daar ontving de dijkgraaf, de heer Jan Geluk, de dames hartelijk. Anneke van Veen - tot voor kort dagelijks bestuurslid - gaf een helder inzicht in het karakter van dit waterschap: enerzijds zeer verstedelijkt gebied en anderzijds platteland; dat stelt zeer verschillende eisen. Daarna kregen de Waterlelies uitleg over de dijkversterking bij het Flaauwe Werk op Goeree en over het herstel van de Strypse Wetering op Voorne. 's Middags werden deze gebieden bekeken.

Aan het eind van de dag kwamen de Waterlelies terug in het gemeenlandshuis. Daar aangekomen bleken er enkele hoogwaardigheidsbekleders te zijn, maar ook de kinderen en kleinkinderen van Anke van Essen, coördinator van Waterlelie. De burgemeester van Spijkenisse, mevrouw Salet, hield een toespraak waarin de vele verdiensten van Anke, onder andere voor de Waterlelies, onder de loep werden genomen. Onder luid applaus speldde zij daarna Anke de speld op die hoort bij de benoeming tot Lid in de Orde van Oranje-Nassau. Een feestelijk slot dus.

Jeanine Engels, algemeen bestuurslid hoogheemraadschap Delfland.

(Bron: Website Waterlelie)

’Vrouwen zijn flexibeler’ Interview met Anke van Essen

Besturen zit haar in het bloed. Gedreven kijkt Anke van Essen terug op haar verschillende bestuursfuncties. “Na mijn huwelijk ben ik op Voorne Putten gaan wonen en kreeg twee kinderen. Daar was geen werk op mijn terrein. Dus ben ik al vroeg begonnen met bestuursfuncties in de kinderopvang tot in de overkoepelende Schoolraad van Spijkenisse.” Veel later werd ze bestuurslid van D66, afdeling Spijkenisse. Via haar lidmaatschap van de steunfractie van D66 kwam zij in contact met ruimtelijke ordening. “Ik deed mee met commissievergaderingen over dat onderwerp. Een Statenlid polste me vervolgens of ik zin had om me kandidaat te stellen voor het waterschap en nodigde me uit voor een bijeenkomst. Die vond ik heel boeiend.”
Zo gebeurde het dat Van Essen in 1995, door de gemeenteraad, werd gekandideerd voor het waterschap. Door het Algemeen Bestuur werd zij gekozen tot heemraad (lid) van het Dagelijks Bestuur (college van dijkgraaf en heemraden). Na vijf jaar werd zij automatisch herkozen tot heemraad, omdat zij de meeste stemmen kreeg. Ze heeft die functie tot 2005 uitgeoefend en is sindsdien gewoon Algemeen Bestuurslid.

Aantrekkelijk
Het aantrekkelijke van een waterschap is dat het om een functionele organisatie gaat. “Je beslist om iets uit te voeren en dan gebeurt dat ook. Niet zoals in de politiek, waar regelmatig beslissingen worden genomen die later weer worden teruggedraaid of ‘omgebogen’.”
Wat heeft ze geleerd van het waterschapsbestuur? Kordaat: “Blijf vooral jezelf! En zoek elkaar op als vrouwen. Net als bij het ‘oldboys’-netwerk zijn ook de wandelgangen voor vrouwen heel belangrijk. Om ervaringen uit te wisselen en kennis op te doen. De nieuwe bestuursleden in het nog te vormen waterschapsbestuur krijgen cursussen en een jaar lang begeleiding aangeboden. Vanuit het project van de Nederlandse Vrouwen Raad en vanuit het waterschap zelf.”

Na al die jaren loopt bestuurslid Anke van Essen nog steeds warm voor het waterschap. “Het is bijzonder. Je bent bezig met onderwerpen, waarvan je echt resultaat ziet. En als natuurmens kom je ook aan je trekken, want de natuur, het water is ons uitgangspunt. Gelukkig groeit de laatste tijd het respect voor water. Niet alleen het platteland, maar ook de steden ervaren de macht van het water. We gaan ons steeds meer aanpassen aan de loop van het water in plaats van andersom.

Steden moeten bijvoorbeeld zorgen voor goede opvang en afwatering van grote hoosbuien die anders overlast veroorzaken. Rotterdam is bijvoorbeeld bezig met aanleg van zogenoemde groene daken om het regenwater vertraagd op te kunnen vangen."
Haar tip voor geïnteresseerde vrouwen: "Oriënteer je eens bij een waterschap en ontdek wat er zoal omgaat. Behalve de natuur, kom je er de hele maatschappij tegen, omdat je overal mee te maken krijgt. Je kunt er je kennis uit je bedrijf of organisatie inzetten en je krijgt er brede bestuurservaring voor terug. Altijd goed voor je carrière."

Gezond verstand
De bestuurster benadrukt dat een technische opleiding niet noodzakelijk is. "Dan duik je soms teveel in de diepte. En dat schiet niet op! Het gaat juist om besturen op hoofdlijnen én een dosis gezond verstand." Dat neemt niet weg dat de waterschapsmannen vreemd aankijken tegen haar achtergrond. Als zij gewoontegetrouw naar haar opleiding vragen, zijn ze altijd verbaasd over haar antwoord kunstgeschiedenis. "Ik zeg er altijd bij dat ik ruime bestuurservaring heb. Als bestuur wil je toch gewoon weten: Hoe zit het kostenplaatje in elkaar, wat is het tijdpad en welke obstakels kunnen we tegenkomen?"

Flexibeler
Ze roept vrouwen op zich kandidaat te stellen of te stemmen op een vrouw. Nu is 11% van de bestuursleden van waterschappen een vrouw. De cultuur zal dan verbeteren. Ook kan je samen meer bereiken en eventueel 'een-tweetjes' sluiten over in te brengen onderwerpen. Te vaak zijn ervaren vrouwen gepasseerd bij verkiezingen. "Ik heb vrouwen uit landbouworganisaties ontmoet, die veel ervaring hadden met waterbeheer en een goede praktische inbreng hadden in het bestuur. Ik was verbijsterd dat zij niet voldoende stemmen kregen." Daarnaast willen mannen zich vaker te strak aan de regels houden. "Vrouwen zijn flexibeler als het echt nodig is om alsnog een betere oplossing te kiezen."
Haar waterschapsbestuur geeft leiding aan 550 mensen. De omvang verschilt per regio. "Ik vind het heel belangrijk dat nieuwe bestuurders met hun benen nog midden in de maatschappij staan, en zo hun kennis en ervaring kunnen inbrengen in het waterschap. Omgekeerd kan een bestuurder profiteren van de kennis die zij bij het waterschap vergaart. Want, zoals gezegd, de hele maatschappij is erin vertegenwoordigd."

door Margriet Rutgers

Anke van Essen is in 1940 geboren in Batavia
Is: lid Algemeen Bestuur (AB) Waterschap Hollandse Delta
Woonplaats: Spijkenisse
Opleiding: HBS-A; docentopleiding kunstgeschiedenis en kunstnaaldvakken
Carrière: kort docentschap, drie jaar ontwerpafdeling wolfabriek, bestuursfuncties in onderwijs en politiek
Persoonlijk: weduwe sinds 1985, een dochter van 39 en een zoon van 37
Lid vrouwenorganisatie: Coördinator netwerk van vrouwen in waterschapsbesturen 'Waterlelie'
Motto: diversiteit zorgt voor meerwaarde van de besluitvorming

(Bron: Website Nederlandse Vrouwen Raad, 2008)

Waterschap Groot Salland

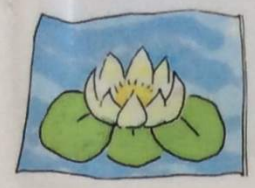

nvr
Nederlandse
Vrouwen Raad

WATERLELIE

NETWERK VAN VROUWEN IN WATERSCHAPSBESTUREN

Felicitatiebijeenkomst

Voor alle gekozen vrouwelijke waterschapsbestuurders

Datum:	Zaterdag 7 februari 2009
Plaats:	In het gebouw van het waterschap Groot Salland
Adres:	Dr. van Thienenweg , 8025 AL Zwolle
telefoon:	038-455 72 00
Aanmelding	bij Ineke Bijl per email: ibijl@wgs.nl

Programma:

13.00 uur:	Inloop, koffie/thee
13.30 uur:	Welkom door Mea van Ravesteyn, voorzitter van de Stuurgroep "Water zoekt Vrouw".
13.40 uur:	Marga Kool, Dijkgraaf van het waterschap Reest en Wieden, spreekt de gekozenen toe.
13.50 uur:	Anke van Essen en Leonie Brunink van Waterlelie vertellen over de activiteiten van Waterlelie als netwerk van vrouwelijke waterschapsbestuurders. Gelegenheid om uw reactie en wensen mee te geven.
14.00 uur:	Kennismaking met elkaar
14.30 uur:	Workshops. Er worden 3 workshops aangeboden door ervaren trainers op dit gebied. U krijgt tips over het functioneren in een waterschapsbestuur. Er wordt aandacht besteed aan: het spreken in een grote groep, je standpunt duidelijk naar voren brengen en argumenteren. De ervaringen van ervaren waterschapsbestuurders worden uitgewisseld met nieuwe bestuurders.
16.30 uur:	Afsluiting met drankje.

Dagvoorzitter is: Mea van Ravesteyn-Kramer, voorzitter Stuurgroep Water zoekt Vrouw; bestuurslid NVR, ervaren waterschapsbestuurder

Benoordenhoutseweg 23 2596 BA Den Haag T +31 (0)70 3469304 F +31 (0)70 3459346 info@de-nvr.nl
www.nederlandsevrouwenraad.nl

Felicitatiebijeenkomst 7 februari 2009 in Zwolle

"Meissie, het is je gelukt!", zei de vader van Marga Kool toen ze vertelde dat ze was aangenomen als dijkgraaf van waterschap Reest en Wieden. Marga, op dit moment de enige vrouwelijke dijkgraaf in ons land, sprak op de Felicitatiebijeenkomst van het project 'Water zoekt vrouw' op zaterdag 7 februari 2009. De Nederlandse Vrouwen Raad en Waterlelie organiseerden deze bijeenkomst om de vrouwen te feliciteren die het gelukt is om in het bestuur van een waterschap te komen. De omstreeks vijftig aanwezige vrouwen waren blij met dit initiatief en lieten zich er ook heel positief over uit. Het was een goede bijeenkomst in het gebouw van waterschap Groot Salland in Zwolle waar we te gast waren.

Water zoekt Vrouw met Marga en Mea.

Dagvoorzitter was Mea van Ravesteijn-Kramer, bestuurder van de Nederlandse Vrouwen Raad en oud-waterschapsbestuurder. Zij vertelde over het project 'Water zoekt vrouw' en de samenwerkingspartners daarin. Ze stelde de verschillende aanwezige sprekers voor en gaf Karin Nobel, stagiaire bij de NVR voor 'vrouwen in besturen', de gelegenheid haar onderzoek toe te lichten. Karin gaat onderzoek doen onder de bestuurders van de waterschappen en wil daarom deze dag gebruiken om contacten te leggen en afspraken te maken voor interviews. Karin ging die middag met een hele rij afspraken naar huis.
Hans de Jong, bestuurder van Groot Salland, trad op als gastheer en heette iedereen van harte welkom. Hij vertelde over het waterschap, dat vorig jaar haar 700-jarig bestaan vierde, en over het fantastische werk als bestuurder in deze boeiende tijd vanwege de klimaatveranderingen. Waterschap Groot Salland heeft te maken met grote rivieren en het IJsselmeer. Op het logo van het waterschap staat de kievitsbloem of Zwolse tulp, een heel gevoelig en zeldzaam bloemetje, dat alleen met heel goed natuurbeheer kan blijven bestaan. Hans de Jong gaf met enige trots aan dat Godelieve Wijffels, die zich enthousiast voor Waterlelie inzet, uit dit waterschap afkomstig is. Ten slotte deed hij de suggestie om naast de Waterlelie voor vrouwelijke waterschapbestuurders, de Lisdodde op te richten voor mannelijke waterschapbestuurders. Wel een leuk idee, maar later deed Marga Kool - zie verderop in dit verslag - een andere suggestie. Hans de Jong wenste alle aanwezigen veel succes bij hun belangrijke taak in het bestuur van de waterschappen.

Inhaalslag nodig

Marga Kool hield een inspirerend verhaal. Eerst iets over haar loopbaan: van lerares werd ze gemeenteraadslid, statenlid, gedeputeerde en daarna dijkgraaf. Volksvertegenwoordiger zijn is de mooiste taak die er is. Als vrouw moet je je plek opeisen, inbreng leveren op je eigen, vrouwelijke manier. Die gedachte is nog niet echt overal gerealiseerd. Wat ervoor nodig is, is elkaar bemoedigen. In de waterschappen is de ideale situatie nog niet bereikt als het gaat om een evenwichtige verdeling van mannen en vrouwen in de besturen. Er is een inhaalslag voor nodig.

Marga's ouders waren boeren. Toen ze solliciteerde als dijkgraaf, was de reactie van haar vader: 'Denk je dat je een kans maakt?' Toen ze vertelde dat ze was aangenomen, zei haar vader: 'Meissie, het is je gelukt!' Maar we zijn er nog niet. Als we kijken naar de 59 DB-functies, dan zien we dat er 44 mannen en 15 vrouwen in de dagelijkse besturen zitten. Ook in de gemeenten zitten slechts 20% vrouwelijke wethouders. Vrouwen kunnen niet gemist worden. In gemengde besturen heerst een andere sfeer: minder 'oude jongens krentenbrood', quasi-daadkrachtig geblaat en het overtroeven in flinkigheid. Vrouwen zoeken over het algemeen meer naar consensus, hebben aandacht voor communicatie, leven mee met anderen. De valkuil voor vrouwen is dat ze de neiging hebben om zich aan te passen en bijvoorbeeld meegaan in de mannelijke manier van vergaderen, in het flink en daadkrachtig zijn. Het advies van Marga is: "wees niet krampachtig, verlies jezelf niet. Wees stevig maar niet hoekig, wees assertief maar niet stekelig." Vrouwen kunnen ook onvriendelijk zijn: als we er eenmaal zitten, willen we er liever niemand meer bij.

De vraag of we de volgende keer bij de verkiezingen weer deze verhouding van mannen en vrouwen willen, moeten we nu al stellen. En we moeten besluiten welke actie we daarop gaan ondernemen. Veel vrouwen willen geen kandidaat zijn. "Ga ze overhalen, verleiden, ga afspraken maken en sla nu je slag. Vrouwen staan open voor vernieuwing. U kunt, binnen Waterlelie, over de grenzen van de waterschappen heen kijken. Dat is een groot voordeel als het gaat om vernieuwing van de waterschappen."

En voor Hans de Jong had Marga de suggestie: "Richt de 'vrienden van Waterlelie' op. Steun de vrouwen, denk mee, werk mee aan de inhaalslag."

Presentatie Waterlelie

Na deze woorden was het woord aan Anke van Essen en Leonie Bruggink die als coördinator van Waterlelie alle vrouwen hartelijk feliciteerden. Er was ook applaus voor Heiltje Duijster, die als vrijwilliger veel tijd heeft gestoken in het bijhouden van de website van Waterlelie. Aan de hand van een Powerpoint-presentatie ging Leonie in op de activiteiten van Waterlelie als netwerkorganisatie van vrouwelijke waterschapsbestuurders. Ze vertelde over de komende netwerkdagen, cursussen, de website, de bezoeken aan de waterschappen en de begeleiding van ervaren vrouwelijke waterschapbestuurders voor de nieuwe bestuurders.

Om dit alles te organiseren, vroeg ze om de inzet van nieuwe vrouwen, mede omdat Anke van Essen ermee gaat stoppen. Anke heeft zich vele jaren ingezet voor de waterschappen en voor Waterlelie en gaat nu andere dingen doen. Iedereen die er iets voor voelt om de netwerkbijeenkomsten mee te organiseren kan zich opgeven bij Leonie. Alle waterschapbestuurders kregen een rugzakje met het logo van Waterlelie erop. Anke vertelde dat dit ook een symbolische betekenis heeft. "In je rugzak stop je al je kennis en ervaring en daar put je uit. Vandaag kan die rugzak al een beetje gevuld worden met het informatiemateriaal dat voor iedereen klaar ligt."

Resultaten campagne

Aan het eind van dit plenaire deel gaf Mea van Ravesteijn-Kramer nog even het woord aan Lotte Wouters, beleidsmedewerker bij de NVR en projectleider van 'Water zoekt vrouw', om de resultaten van de campagne bekend te maken. Lotte vertelde over de fasen in de campagne: over het informeren van vrouwen in regionale bijeenkomsten over waterschappen en over de verkiezingen, over het zoeken naar goede kandidaten, over workshops en trainingen voor de vrouwelijke kandidaten, over de campagne gericht op het gaan stemmen en liefst op een vrouw. Ze deelde de uitslagen van de verkiezingen op papier uit. Het aantal vrouwen in de besturen vóór en na de verkiezingen is niet goed te vergelijken. Er was een andere manier van verkiezingen, namelijk met lijsten waar je als kandidaat zo hoog mogelijk op moest zien te komen, en het aantal bestuursleden per waterschap is veranderd en een stuk minder geworden. Naast de gekozen bestuurders zijn er ook de zogeheten 'geborgde zetels' die worden ingevuld door de Kamers van Koophandel, Wat opvalt in de cijfers: het aantal vrouwen inclusief de geborgde zetels is 19% gebleven, maar als we de geborgde zetels niet meetellen, is het percentage gemiddeld 24%.

Naast de gekozen bestuurders zijn er ook de zogeheten 'geborgde zetels' die worden ingevuld door de Kamers van Koophandel, Bosschappen, en LTO-organisaties. Daar hadden we in de campagne weinig greep op. De verkiezingen zijn relatief gunstig gebleken voor vrouwen. Heel interessant is natuurlijk hoeveel vrouwen er met voorkeursstemmen zijn gekozen. Een aantal hiervan zit in de zaal. De resultaten verschillen ook per regio. In Zeeland en Overijssel is de campagne succesvol geweest. Karin gaat in haar onderzoek uitzoeken welke succesfactoren en belemmeringen er waren voor vrouwen voor het verkrijgen van een bestuursfunctie.

Mea sloot de bijeenkomst plenair af. Dieny Scheffer, voorzitter van de Nederlandse Vrouwen Raad, was bij deze bijeenkomst aanwezig en wenste alle vrouwen namens de NVR heel veel succes in de waterschapsbesturen.

Tekst: Lotte Wouters en Karin Nobel

(Bron: Website Waterlelie)

Waterschap Amstel, Gooi en Vecht
10 juni 2009

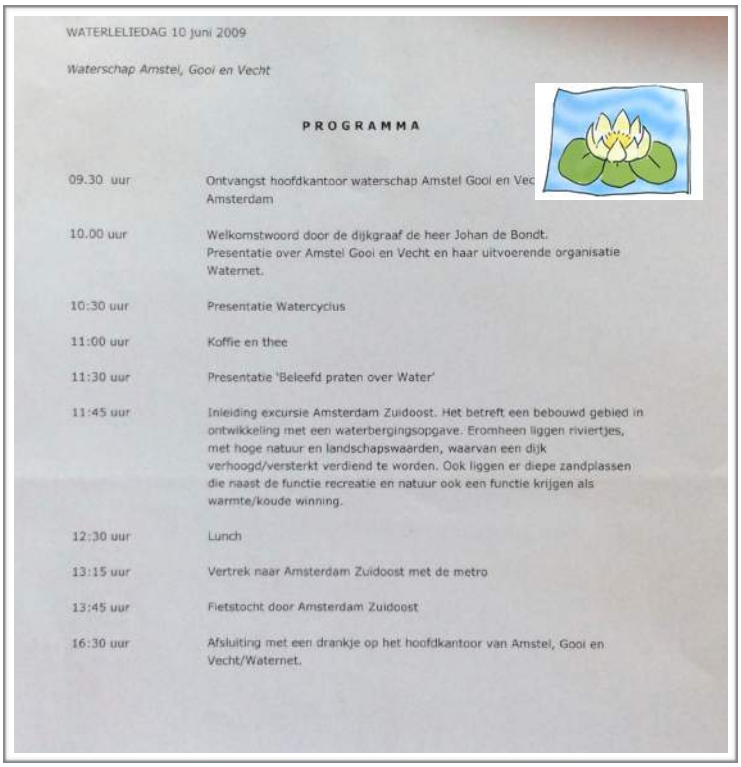

WATERLELIEDAG 10 juni 2009

Waterschap Amstel, Gooi en Vecht

PROGRAMMA

09.30 uur	Ontvangst hoofdkantoor waterschap Amstel Gooi en Vec Amsterdam
10.00 uur	Welkomstwoord door de dijkgraaf de heer Johan de Bondt. Presentatie over Amstel Gooi en Vecht en haar uitvoerende organisatie Waternet.
10:30 uur	Presentatie Watercyclus
11:00 uur	Koffie en thee
11:30 uur	Presentatie 'Beleefd praten over Water'
11:45 uur	Inleiding excursie Amsterdam Zuidoost. Het betreft een bebouwd gebied in ontwikkeling met een waterbergingsopgave. Eromheen liggen riviertjes, met hoge natuur en landschapswaarden, waarvan een dijk verhoogd/versterkt verdiend te worden. Ook liggen er diepe zandplassen die naast de functie recreatie en natuur ook een functie krijgen als warmte/koude winning.
12:30 uur	Lunch
13:15 uur	Vertrek naar Amsterdam Zuidoost met de metro
13:45 uur	Fietstocht door Amsterdam Zuidoost
16:30 uur	Afsluiting met een drankje op het hoofdkantoor van Amstel, Gooi en Vecht/Waternet.

Lammy opent de bijeenkomst.

Excursie door Amsterdam Zuidoost, want waar bergen we het water?

19e Waterleliedag Amsterdam

Op de eerste Waterleliedag van deze bestuursperiode werden we ontvangen door loco-dijkgraaf Lammy Garming van Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht in Amsterdam. Vele nieuwe dames maakten kennis met elkaar en met hen die al meerdere jaren bestuurder bij een waterschap waren. Diverse dames hadden de aangeboden cursussen in het kader van het project 'Water zoekt Vrouw' gevolgd en de felicitatiebijeenkomst op 7 februari bezocht, waardoor zij zich niet helemaal meer vreemd voelden.

Lammy Garming heeft haar waterschap gepresenteerd. Als enige waterschap heeft AGV met een gemeente (Amsterdam) een ambtelijke uitvoeringsorganisatie gevormd op de werkgebieden riolering, drinkwater en grondwater: Waternet. Gedeelde kennis en bedrijfsvoering onder één dak; dat geeft schaalvoordelen en bespaart vele miljoenen.

Hoofd marketing Annemarie Kornman van AGV/Waternet maakte duidelijk wat bedoeld werd met 'Beleefd praten over water'. Leef je in in wat er bij de mensen speelt als het gaat om water en kijk hoe je ze daar interactief bij kunt betrekken. Zorg ervoor dat je het proces daarbij goed aanpakt. Rob Ververs van AGV/Waternet lichtte watervraagstukken en de ruimtelijke ordening toe. De geschiedenis van het ontstaan van De Bijlmer (eerste pogingen tot drooglegging in 1749) en de huidige grondwaterproblematiek waren de inleiding tot de fietstocht 's middags.

Lida Schelwald-van der Kley, DB-lid van Waterschap Zuiderzeeland, had een boek geschreven over 'Water & Culture'. Vele landen waren daarvoor bezocht. Gelukkig kon zij in een kort tijdsbestek vertellen over water in de wereld, de schaarste, de overvloed, de beleving van water in traditionele culturen. Kortom, hoe belangrijk water is. Lida had voor alle deelnemers een exemplaar ter beschikking, waarvoor dank. Na de goedverzorgde lunch zijn we op de fiets gestapt. Onder zonnige en droge omstandigheden hebben we Amsterdan-Zuidoost bezocht. Tot slot hebben we onder het genot van een drankje en heerlijke hapjes nagepraat over deze dag die goed was voorbereid door de dames Gabriele van der Linden en José van der Loos (AGV/Waternet) en de sprekers.

Hartelijk dank aan Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht voor de gastvrijheid en het boek over de geschiedenis van het waterschap en hartelijk dank aan Lammy Garming voor deze indrukwekkende en leerzame 19e Waterleliedag.

(Bron: Website Waterlelie)

’Benut je talenten’
Interview Lammy Garming

Ze heeft haar hart verpand aan het landschap. Als landschapontwerper en bij de provincie Noord-Holland hield ze zich bezig met natuur en recreatie. Het waterschapsbestuur is voor Lammy Garming een mooie voortzetting van ‘bezig zijn met buiten’ en ‘contact met mensen’. Zij combineert haar bestuurswerk met haar eigen bureau voor advies en coaching in bestuur. “Potentiële kandidaten die overwegen te gaan besturen, moeten van tevoren nagaan waar hun belangstelling precies ligt. Wil je iets betekenen voor de mensen en bedrijven in je gebied? Kijk je graag naar de toekomst? Jouw kwaliteit wordt namelijk toegevoegd aan de kwaliteiten van de andere teamleden.” Ook is het goed als je nieuwsgierig bent, je in de materie wilt verdiepen. Een valkuil voor vrouwen is dat ze alles van tevoren willen weten. “Heb het lef om gewoon te beginnen. Van de praktijk kan je veel leren,” verzekert Garming. Profiteer van de kennismakingstijd het eerste jaar. Zoek een interne praatpaal én steun van buiten. Dat doen mannelijke bestuurders ook.

Richting uitstippelen
Na vijf jaar Algemeen Bestuur stapte zij in 2003 over naar het Dagelijks Bestuur. Het DB verzorgt zowel de voorbereiding als de uitvoering van de hoofdlijnen, die door het Algemeen Bestuur worden uitgezet. Als voorbeeld noemt Garming waterpeilbesluiten. Dat zijn de vast te stellen waterhoogtes in de binnenwateren. Die hoogtes zijn afhankelijk van de functie van het water en of het om landbouw-, natuur- of stedelijk gebied gaat. Op de DB-vergaderingen worden beleidslijnen van het AB voorbereid. Is dit de goede richting? Daarnaast bespreekt het DB allerlei praktische kwesties. “We hebben bijvoorbeeld een watergebied dat geboekt staat als boezem (berging). Maar het wordt al lang niet meer als zodanig gebruikt. Voor de ecologie is het beter om die bergingsfunctie op te heffen, bovendien is het goedkoper. We laten dit door ambtenaren uitzoeken. Daarnaast voeren we richtinggevende gesprekken met projectleiders met vragen als: Heeft het bijzondere risico’s? Wat is het effect na 20 jaar?
Elk bestuurslid kiest een paar aandachtsgebieden. Garming doet onder meer ruimtelijke ordening, recreatie en watergebiedsplannen. Het DB en de dijkgraaf vergaderen een halve dag per week. Inclusief voorbereidingstijd en overleg vergt het werk ongeveer een halve werkweek. Het wordt betaald. Daarnaast heeft zij sinds 2003 haar eigen bureau voor advies en coaching.

Meewerken aan vernieuwing
Ze is er trots op dat haar waterschap, Amstel, Gooi en Vecht (AGV), gericht is op innovatie. “Hoe komen we tot slimme oplossingen?” Als voorbeeld van zo’n innovatief project noemt zij het project ‘Spongejob’. Dat gaat over de waterregulering in de Amsterdamse Zuid-As, een gebied met veel nieuwe wolkenkrabbers. “Wat doen we hier met het water? Bedacht is om de gebouwen deels als sponzen het water te laten vasthouden en later weer af te staan.” Echte obstakels is Garming niet tegengekomen. “Niets van gemerkt. Misschien omdat het AGV-waterschap meer vrouwelijke leden kent.” Ze merkt wel cultuurverschil bij vergaderingen met de overkoepelende Unie van Waterschappen. Dat is echt een ‘old boys network’. “Een gezelschap van veel grijze mannen, waarvan sommigen in een bijzin zeggen dat ze wel even iets regelen met de CDA-fractie, en zo soms zaken proberen door te drukken”, bekent ze. “Dat spel krijg je langzamerhand wel door. Houd goed in de gaten of er achterliggende belangen meespelen, als iets onverwachts dreigt te gebeuren. Mannen zijn vaak lid van allerlei clubjes, met soms tegenstrijdige belangen.” Een enkele keer werpt ze haar boerenachtergrond in de strijd, als het handig is om de suggestie van Amsterdamse arrogantie te bestrijden.

Gewoon oefenen
Het glazen plafond bestaat uit meerdere facetten. Het kan helpen als je goede voorbeelden hebt gehad. Haar moeder was de eerste vrouwelijke ouderling in Drenthe en bestuurslid bij de plattelandsvrouwen. Autonomie bevechten, blijkt nog steeds moeilijk voor veel vrouwen. “Het is vooral een kwestie van oefenen!” Zelf heeft ze ooit geoefend met functioneel kwaad worden op een wethouder, met wie ze in verschillende functies te maken had. “Soms moet je heel bewust een andere rol kiezen. Vrouwen kunnen leren om functie en persoon te scheiden en van het spel te genieten.”

Als waterschapsbestuurder wil ze vernieuwend op de bres staan voor een beter landschap, natuur en milieu. Garming hoopt en verwacht dat meer vrouwen gaan besturen. Vrouwen hebben meer oog voor de maatschappelijke gevolgen van besluiten. Zij zijn sterker in het voeren van persoonlijke gesprekken. Bovendien blijkt uit onderzoek dat clubs met minstens 30% vrouwen betere kwaliteit leveren. Maar het allerbelangrijkste: “De maatschappij bestaat uit de helft mannen en de helft vrouwen. Dus moeten we samen de maatschappij besturen, ook in waterschapsland. We hebben elkaar nodig.”

door Margriet Rutgers

Ing. Lammy Garming is in 1947 geboren in Noordbarge (bij Emmen)
Woont: in Amsterdam
Is: lid Dagelijks Bestuur van Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vechtstreek
Opleiding: tuin- en landschapsarchitectuur, Master of Public Management, trainingen
Carrière: landschapsarchitect o.a. bij gemeente Haarlem en Amsterdam, managementfuncties bij provincie Noord-Holland, gemeentesecretaris op Goeree Overflakkee, bureau voor advies en coaching in bestuur
Persoonlijk: ongehuwd (weduwe)
Lid vrouwenorganisatie: de Soroptimisten
Motto: benut je talenten

(Bron: Website Nederlandse Vrouwen Raad, 2008)

Waterschap Regge en Dinkel
11 november 2009

WATERLELIEDAG 11 NOVEMBER 2009

Waterschap Regge en Dinkel: Water verbindt

PROGRAMMA

09.30 – 10.00 uur Ontvangst in waterschapshuis te Almelo

Welkomstwoord door Stefan Kuks, watergraaf Regge & Dinkel

Als thema hebben wij **Communicatiestrategie en relatiebeheer** gekozen bij Regge en Dinkel. Wij vertellen u iets over ons bestuursprogramma en hoe de communicatiestrategie en het relatiebeheer daarin een belangrijke plaats hebben gekregen. Vervolgens willen we juist met u in overleg hoe de verschillende waterschappen hiermee om gaan en welke rol van de waterschappen verwacht wordt.

Wij gaan voor de lunch met de bus naar **Ootmarsum** naar Restaurant-Hotel Wyllandrie. Wandelend en met de bus bekijken we diverse projecten rond Ootmarsum en de projectleiders vertellen iets over met name de projectcommunicatie en de aanpak met de verschillende relaties in het gebied.

Wij vervolgen ons programma bij de **Deurningerbeek**. Een project waarbij burgerparticipatie een belangrijk onderdeel is geweest. Hier vertellen wij over de aanpak en laten u zien tegen welke knelpunten wij zijn aangelopen, maar ook welk resultaat het heeft opgeleverd.

Om half vijf rijden we met de bus weer richting het Waterschap waar we u een Twents stampotbuffet aanbieden voordat u aan uw terugreis begint.

We hopen u op 11 november te verwelkomen op ons Twentse 'schap om er samen een gezellige, maar ook functionele dag van te maken waarbij we u meenemen in het Twentse waterschapswerk.

Lunchen in Ootmarsum en daarna een bezoek aan het project Deurningerbeek.

20e Waterleliedag Almelo

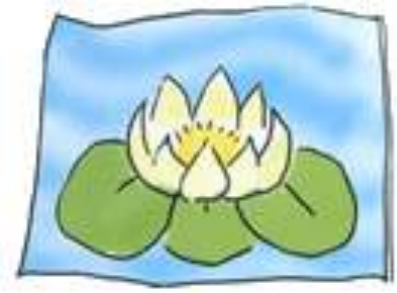

Op woensdag 11 november 2009 organiseerden de vrouwen van waterschap Regge en Dinkel de Waterleliedag. In de ochtend werd een Lagerhuisdebat gehouden en 's middags bezochten we Ootmarsum voor een leerzame wandeling langs de beken in het Overijssels landschap.

Allereerst werden we in het waterschapshuis toegesproken door Stefan Kuks, watergraaf van Regge en Dinkel.

Als thema was gekozen de communicatiestrategie en relatiebeheer. Dat vinden ze heel belangrijk bij Regge en Dinkel. Hoe gaan de verschillende waterschappen hiermee omgaan en welke rol wordt verwacht van de waterschappen. In een Lagerhuisdebat werd over dit onderwerp van gedachten gewisseld.

Voor de lunch gingen we met de bus naar Ootmarsum naar Restaurant-Hotel Wyllandrie. Wandelend en vanuit de bus bekeken we diverse projecten rond Ootmarsum. De projectleiders vertelden met name over de projectcommunicatie en de aanpak met de verschillende relaties in het gebied.

Wij vervolgden ons programma bij de Deurningerbeek. Een project waarbij burgerparticipatie een belangrijk onderdeel is geweest. De medewerkers van het waterschap lieten ons zien tegen welke knelpunten zij waren aangelopen en welk resultaat dat opleverde. Om half vijf reden we met de bus weer richting het waterschapskantoor. Daar stond voor ons een heerlijk Twents stamppotbuffet klaar.

Veel dank aan onze collega' s van dit Twentse waterschap. Het was een gezellige èn een prima inhoudelijke dag.

(Bron: Website Waterlelie)

Waterschap Aa en Maas
21 april 2010

WATERLELIE

NETWERK VAN VROUWEN IN WATERSCHAPSBESTUREN

www.waterlelienetwerk.nl

Coördinator:
L. Bruggink- van der Steen
e-mail:
l.bruggink-vandersteen@upcmail.nl

Vooraankondiging Waterleliedag woensdag 21 april 2010

's-Hertogenbosch, 1 februari 2010

Geachte Waterlelie,

Hierbij nodigen wij u van harte uit voor de 21e bijeenkomst van Waterlelie, het netwerk van vrouwelijke waterschapsbestuurders, op woensdag 21 april 2010 **bij Waterschap Aa en Maas.** We verzoeken u de gehele dag in uw agenda te reserveren.

We willen met u spreken over het thema "WATER IN STEDELIJK GEBIED". Hiervoor hebben wij drie sprekers uitgenodigd:
- mevrouw Marly Bloem, directeur ecologie provincie Noord-Brabant
- mevrouw Judith Calmeyer Meijburg, directeur waterschap Aa en Maas
- mevrouw Marit Borst, senior projectleider reconstructie waterschap Aa en Maas

Daarnaast zal de 1e Jeugddijkgraaf van Nederland, Laura van Pierik, ons deelgenoot maken van haar ervaringen in dit eerste jaar.
's Middags willen we u graag specifieke kenmerken van ons waterschap laten zien.

Medio maart ontvangt u de definitieve uitnodiging.

Wilt u alvast kennismaken met Waterschap Aa en Maas, kijk dan op www.aaenmaas.nl

Met vriendelijke groet,

Namens alle dames van het bestuur van
Waterschap Aa en Maas

Francien van de Ven-van Lee (DB-lid)

Contactpersoon binnen het waterschap: Loes van der Vorst (073-615 6647),
lvandervorst@aaenmaas.nl
Waterschap Aa en Maas
Pettelaarpark 70
5216 PP 's-Hertogenbosch
Tel. 073-615 66 66

Lammy en Femmy en Marjan.

Jeugddijkgraaf Laura met Francien.

Rondvaart door Den Bosch en bezoek aan Kilsdonkse Molen.

21e Waterleliedag Den Bosch

De eerste Waterleliedag in 2010 werd gehouden bij waterschap Aa en Maas in 's-Hertogenbosch. Onze Brabantse collega's zijn van links naar rechts: DB-lid Francien van de Ven-van Lee en de AB-leden Eva Eigenhuijsen, Ellen Niessen-Noordraven en Marianne van de Ven-Meulendijks.

Thema van de bijeenkomst was 'Water in het stedelijk gebied'. Hiervoor waren drie sprekers uitgenodigd:

- Marly Bloem, directeur ecologie provincie Brabant;
- Judith Calmeyer-Meijburg, directeur waterschap Aa en Maas;
- Marit Borst, senior projectmanager reconstructie waterschap Aa en Maas.

Daarnaast vertelde de eerste jeugddijkgraaf, Laura Pierik, ons over haar ervaringen in deze functie bij het Hoogheemraadschap van Delfland.

Na de lunch gingen we per bus naar het centrum van Den Bosch voor een rondvaart op de Binnendieze, daarna bezochten we de Kilsdonkse Molen in Heeswijk-Dinther. Ten slotte volgden een borrel en een afsluitend buffet in het Dorpsplein, het bedrijfsrestaurant van het waterschap.

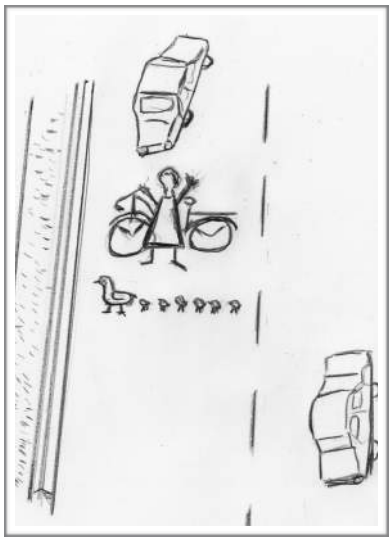

Na afloop van de Waterleliedag in Den Bosch, op weg naar het station, zag Anita Slaats het volgende: "Vlak voor het drukke kruispunt waar we in en uit de boot waren gestapt, zag ik een mevrouw op straat staan, terwijl er een eend met jongen overstak. Een kuikentje lag op zijn rug voor de stoeprand. Ze pakte het op en zette dat bij de moeder met jongen neer. Die mevrouw was Waterlelie Marlies van Hulsentop van Rivierenland met haar stationsfiets! We hadden geen fototoestel bij de hand, dus ik heb het maar uitgetekend."

(Bron: Website Waterlelie)

Waterschap Vallei & Eem
27 oktober 2010

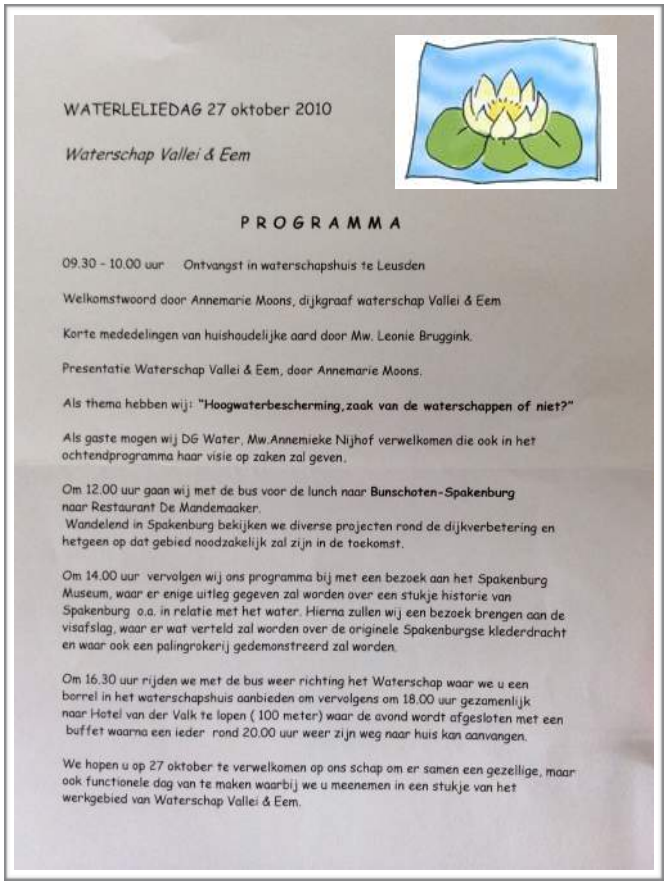

WATERLELIEDAG 27 oktober 2010

Waterschap Vallei & Eem

PROGRAMMA

09.30 – 10.00 uur Ontvangst in waterschapshuis te Leusden

Welkomstwoord door Annemarie Moons, dijkgraaf waterschap Vallei & Eem

Korte mededelingen van huishoudelijke aard door Mw. Leonie Bruggink.

Presentatie Waterschap Vallei & Eem, door Annemarie Moons.

Als thema hebben wij: **"Hoogwaterbescherming, zaak van de waterschappen of niet?"**

Als gaste mogen wij DG Water, Mw.Annemieke Nijhof verwelkomen die ook in het ochtendprogramma haar visie op zaken zal geven.

Om 12.00 uur gaan wij met de bus voor de lunch naar **Bunschoten-Spakenburg** naar Restaurant De Mandemaaker.
Wandelend in Spakenburg bekijken we diverse projecten rond de dijkverbetering en hetgeen op dat gebied noodzakelijk zal zijn in de toekomst.

Om 14.00 uur vervolgen wij ons programma bij met een bezoek aan het Spakenburg Museum, waar er enige uitleg gegeven zal worden over een stukje historie van Spakenburg o.a. in relatie met het water. Hierna zullen wij een bezoek brengen aan de visafslag, waar er wat verteld zal worden over de originele Spakenburgse klederdracht en waar ook een palingrokerij gedemonstreerd zal worden.

Om 16.30 uur rijden we met de bus weer richting het Waterschap waar we u een borrel in het waterschapshuis aanbieden om vervolgens om 18.00 uur gezamenlijk naar Hotel van der Valk te lopen (100 meter) waar de avond wordt afgesloten met een buffet waarna een ieder rond 20.00 uur weer zijn weg naar huis kan aanvangen.

We hopen u op 27 oktober te verwelkomen op ons schap om er samen een gezellige, maar ook functionele dag van te maken waarbij we u meenemen in een stukje van het werkgebied van Waterschap Vallei & Eem.

Opening dijkgraaf Annemarie Moons.

Annemieke Nijhof, DG Water.

In Bunschoten-Spakenburg.

22e Waterleliedag Leusden

De vrouwelijke bestuurders van Vallei & Eem, Annemarie Moons (dijkgraaf), Evelien Blom (DB), Marjan Brouwer (DB), Lineke van Bruggen en Franciska van Hierden (beiden AB), waren enthousiast over de hoge opkomst.

Dijkgraaf Annemarie Moons gaf de aftrap met een korte inleiding over het werkgebied van het waterschap. Vervolgens vertelde zij over het voornemen van waterschap Vallei & Eem en waterschap Veluwe om te fuseren. Hiervoor is onder meer een bestuurskrachtmeting uitgevoerd en Annemarie benadrukte dat waterschapsbestuurders absoluut veel baat hebben bij een dergelijk instrument.

Hoogwaterbescherming, zaak van de waterschappen of niet?

Annemieke Nijhof, directeur-generaal Water bij het ministerie van I&M, betoogde dat water geen politiek thema is (!) en dat de geldpot in Den Haag op is. In dat licht bezien vond zij het van groot belang dat waterschappen niet afhankelijk worden van de waan van de dag. Zij was ervan overtuigd dat waterschappen moeten blijven bestaan. Zij zag de kracht van de waterschappen in de deskundigheid, de directe relatie met de inwoners en in de gebiedskennis. Waterschappen weten wat nodig is om kwaliteit te leveren en kunnen dat gericht berekenen. Een reële gedachte is dat water het straks aflegt tegen asfalt, want een gat in het wegdek voelt de burger direct en een iets slechter wordende dijk niet. Annemieke zou het liefst een grondwetwijziging zien waarin duidelijk staat dat waterschappen er primair zijn voor de veiligheid, namelijk het dijkenbeheer. Zij adviseerde de waterschappen de komende tijd goed op te letten en alert te reageren op politieke ontwikkelingen.

Netwerken in Spakenburg

Het middaggedeelte werd gebruikt om met elkaar informeel van gedachten te wisselen over de gevolgen van de spoedwet, over het besturen van waterschappen en waar je als vrouwelijke bestuurder tegenaan loopt en over nog veel meer zaken. Dit gebeurde op locatie in Spakenburg, waar ook diverse projecten rond de dijkverbetering bekeken werden. Na een demonstratie palingroken, volgden een genoeglijke borrel en een heerlijk diner.

De volgende Waterleliedag is op 27 april 2011 bij waterschap Brabantse Delta in Breda.

(Bron: Website Waterlelie).

Waterschap Brabantse Delta
27 april 2011

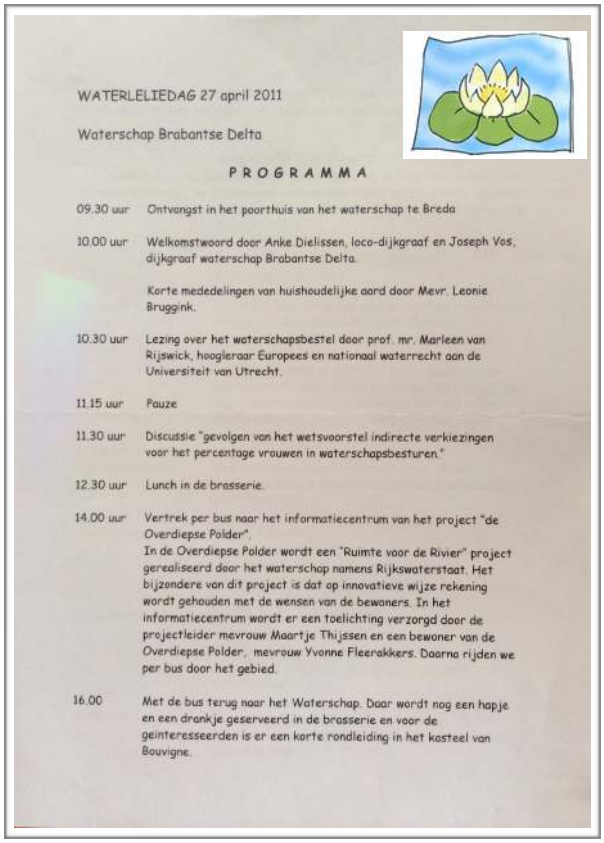

WATERLELIEDAG 27 april 2011

Waterschap Brabantse Delta

PROGRAMMA

09.30 uur	Ontvangst in het poorthuis van het waterschap te Breda
10.00 uur	Welkomstwoord door Anke Dielissen, loco-dijkgraaf en Joseph Vos, dijkgraaf waterschap Brabantse Delta.
	Korte mededelingen van huishoudelijke aard door Mevr. Leonie Bruggink.
10.30 uur	Lezing over het waterschapsbestel door prof. mr. Marleen van Rijswick, hoogleraar Europees en nationaal waterrecht aan de Universiteit van Utrecht.
11.15 uur	Pauze
11.30 uur	Discussie "gevolgen van het wetsvoorstel indirecte verkiezingen voor het percentage vrouwen in waterschapsbesturen."
12.30 uur	Lunch in de brasserie.
14.00 uur	Vertrek per bus naar het informatiecentrum van het project "de Overdiepse Polder". In de Overdiepse Polder wordt een "Ruimte voor de Rivier" project gerealiseerd door het waterschap namens Rijkswaterstaat. Het bijzondere van dit project is dat op innovatieve wijze rekening wordt gehouden met de wensen van de bewoners. In het informatiecentrum wordt er een toelichting verzorgd door de projectleider mevrouw Maartje Thijssen en een bewoner van de Overdiepse Polder, mevrouw Yvonne Fleerakkers. Daarna rijden we per bus door het gebied.
16.00	Met de bus terug naar het Waterschap. Daar wordt nog een hapje en een drankje geserveerd in de brasserie en voor de geinteresseerden is er een korte rondleiding in het kasteel van Bouvigne.

Kasteel Bouvinge in Breda.

Waterschap Brabantse Delta

Water kleurt het leven

Anke (rechts) bedankt Marleen voor haar bijdrage aan deze Waterleliedag.

23e Waterleliedag Breda

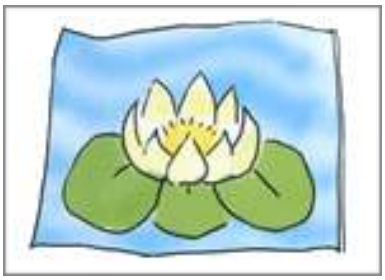

Op woensdag 27 april 2011 stonden de deuren van waterschap Brabantse Delta voor ons open voor de 23e Waterleliedag. Om 10.00 uur werden we welkom geheten door dagelijks bestuurslid Anke Dielissen en dijkgraaf Joseph Vos.

Marleen van Rijswick, hoogleraar Europees en Nationaal waterrecht aan de Universiteit van Utrecht, hield een boeiende inleiding over een actueel onderwerp: Brengt het bestuursakkoord water ook beter waterbeheer? Na een korte pauze gaf Thea de Roos een toelichting op haar activiteiten als waterambassadeur van het A&O-fonds Waterschappen. Daarna discussieerden we over het wetsvoorstel indirecte verkiezingen in het genderperspectief.

Na de lunch volgde een excursie naar de Overdiepse Polder, waar een project in het kader van Ruimte voor de Rivier werd bezocht. In het informatiecentrum kregen we een toelichting van de projectleider, Maartje Thijssen, en een bewoonster, Yvonne Fleerakkers. Terug in Breda was er een rondleiding door kasteel Bouvigne, gevolgd door een borrel en een afsluitend diner. Veel dank aan de collega's van Brabantse Delta voor deze leuke en interessante netwerkdag!

(Bron: Website Waterlelie).

Waterlelie Hannie Visser-Kieboom blogte:

Vandaag was ik wederom op bezoek in de Overdiepse polder, in het informatie centrum om precies te zijn, vlakbij de Abram Kampbrug. Daar vertelde Maartje Thijssen van Waterschap Brabantse Delta tijdens de 23e bijeenkomst van het Waterlelienetwerk over de Ruimte voor de Rivier maatregel tot aanleg van de boerderijterpen in de polder.
In de polder van 550 ha. stonden 17 boerderijen uit de jaren zeventig(!). Als de polder is heringericht zijn er nog 8 of 9 boerderijen over. De nieuwe dijk die aangelegd wordt is 6 meter hoog en de huidige rivierdijk wordt 2,5 meter afgegraven. De terpen zelf worden 2,5 ha. groot zodat er plek is voor een woonhuis(op palen) en stal, waar het melkvee gestald kan worden, indien de polder onder loopt. Dat wordt waarschijnlijk 48 uur eerder bekend, zodat het ook tijd is om het vee uit de polder te halen. Het onderlopen van de polder gebeurt eens in de 25 jaar.

(Bron: Hanviskie blogspot, 27 april 2011).

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
21 september 2011

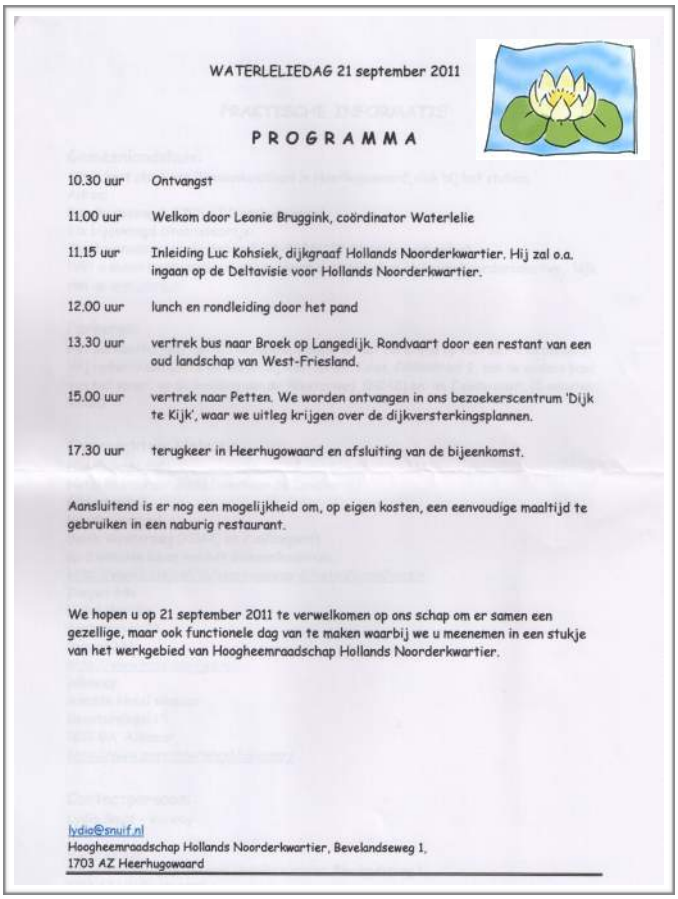

WATERLELIEDAG 21 september 2011

PROGRAMMA

10.30 uur	Ontvangst
11.00 uur	Welkom door Leonie Bruggink, coördinator Waterlelie
11.15 uur	Inleiding Luc Kohsiek, dijkgraaf Hollands Noorderkwartier. Hij zal o.a. ingaan op de Deltavisie voor Hollands Noorderkwartier.
12.00 uur	lunch en rondleiding door het pand
13.30 uur	vertrek bus naar Broek op Langedijk. Rondvaart door een restant van een oud landschap van West-Friesland.
15.00 uur	vertrek naar Petten. We worden ontvangen in ons bezoekerscentrum 'Dijk te Kijk', waar we uitleg krijgen over de dijkversterkingsplannen.
17.30 uur	terugkeer in Heerhugowaard en afsluiting van de bijeenkomst.

Aansluitend is er nog een mogelijkheid om, op eigen kosten, een eenvoudige maaltijd te gebruiken in een naburig restaurant.

We hopen u op 21 september 2011 te verwelkomen op ons schap om er samen een gezellige, maar ook functionele dag van te maken waarbij we u meenemen in een stukje van het werkgebied van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.

lydia@snuif.nl
Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Bevelandseweg 1,
1703 AZ Heerhugowaard

Tineke over Waterveiligheid.

Lydia en Plonie in het bezoekerscentrum Dijk te Kijk.

Bezoek Hondsbossche Zeewering in Petten.

24e Waterleliedag Heerhugowaard

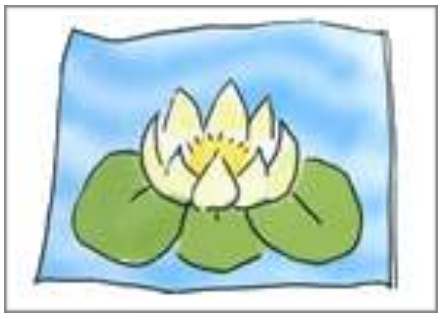

De 24e bijeenkomst van Waterlelie vond plaats op woensdag 21 september 2011 in Heerhugowaard. We waren te gast bij Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, dat sinds 30 mei een nieuw kantoor heeft betrokken aan de Bevelandseweg. Het programma was in juli in een brief aan de deelnemers verstuurd. Het dagthema was waterveiligheid.

Na een welkomstwoord van Lydia Snuif-Verwey, algemeen bestuurslid van Hollands Noorderkwartier, bedankte Waterlelie-coördinator Leonie Bruggink het waterschap voor de gastvrijheid en de vrouwelijke bestuurders, Elly, Marjan, Klazien en Lydia, voor de organisatie van deze 24e Waterleliedag. Daarna gaf dijkgraaf Luc Kohsiek een presentatie rond het thema waterveiligheid in Hollands Noorderkwartier onder het motto: 'Welkom in de badkuip van Noord-Holland!'

Vervolgens presenteerde Tineke Ruigh-van der Ploeg als commissievoorzitter het advies 'Tijd voor water veiligheid' van de raden van de Leefomgeving en Infrastructuur, een samenvoeging van drie adviescommissies, namelijk de Raad Landelijk Gebied, de Vromraad en de Raad voor Verkeer en Waterstaat.

De ochtend werd afgesloten met een toelichting op en rondleiding door het kantoor van het waterschap. In de middag maakten we een boottocht en bezochten we de Hondsbossche Zeewering. De vrouwen van Hollands Noorderkwartier kregen terecht veel complimenten voor de organisatie. Elly, Klazien, Marjan en Lydia dank jullie wel voor deze 24e Waterleliedag. Op naar de 25e bijeenkomst in het voorjaar van 2012!

(Bron: Website Waterlelie).

hoogheemraadschap
Hollands
Noorderkwartier

Welkom Waterlelies in Leiden

Hoogheemraadschap van Rijnland
18 april 2012

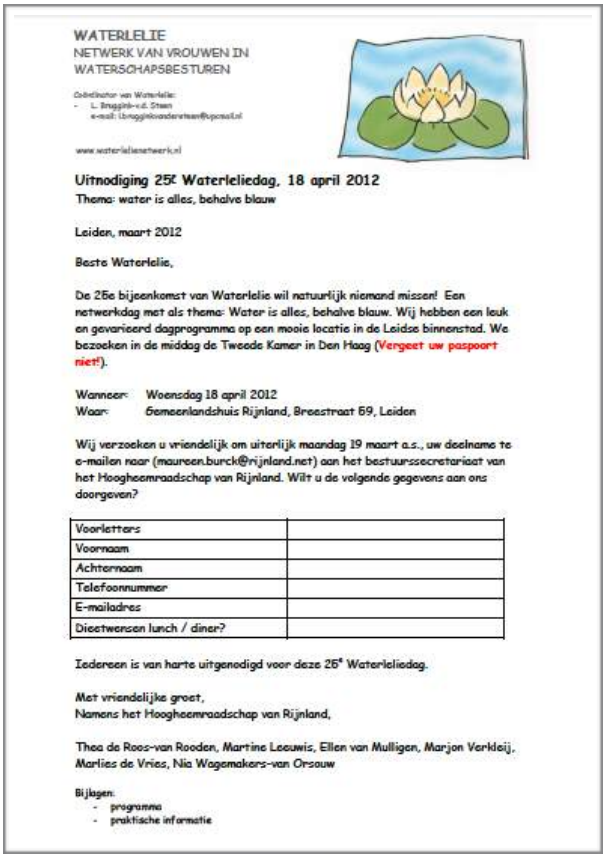

WATERLELIE
NETWERK VAN VROUWEN IN
WATERSCHAPSBESTUREN

Coördinator van Waterlelie:
- L. Broggink-v.d. Steen
  e-mail: lbroggink-vandersteen@upcmail.nl

www.waterlelienetwerk.nl

Uitnodiging 25E Waterleliedag, 18 april 2012
Thema: water is alles, behalve blauw

Leiden, maart 2012

Beste Waterlelie,

De 25e bijeenkomst van Waterlelie wil natuurlijk niemand missen! Een netwerkdag met als thema: Water is alles, behalve blauw. Wij hebben een leuk en gevarieerd dagprogramma op een mooie locatie in de Leidse binnenstad. We bezoeken in de middag de Tweede Kamer in Den Haag (Vergeet uw paspoort niet!).

Wanneer: Woensdag 18 april 2012
Waar: Gemeenlandshuis Rijnland, Breestraat 69, Leiden

Wij verzoeken u vriendelijk om uiterlijk maandag 19 maart a.s., uw deelname te e-mailen naar (maureen.burck@rijnland.net) aan het bestuurssecretariaat van het Hoogheemraadschap van Rijnland. Wilt u de volgende gegevens aan ons doorgeven?

Voorletters	
Voornaam	
Achternaam	
Telefoonnummer	
E-mailadres	
Dieetwensen lunch / diner?	

Iedereen is van harte uitgenodigd voor deze 25E Waterleliedag.

Met vriendelijke groet,
Namens het Hoogheemraadschap van Rijnland,

Thea de Roos-van Rooden, Martine Leeuwis, Ellen van Mulligen, Marjon Verkleij, Marlies de Vries, Nia Wagemakers-van Orsouw

Bijlagen:
- programma
- praktische informatie

Hoogheemraadschap van
Rijnland

De 25e bijeenkomst in het historische Gemeenlandshuis van Rijnland aan de Breestraat in Leiden. Daarna naar de Tweede Kamer in Den Haag waar we discussieerden over de waterschapsverkiezingen.

25e Waterleliedag Leiden

Rijnlands hoogheemraad en initiatiefnemer van Waterlelie, Thea de Roos-van Rooden, zette bij de opening coördinator Leonie Bruggink in de spotlights. Leonie is sinds 2003 de motor achter het netwerk en zonder haar zou er geen 25e bijeenkomst zijn geweest! In de ochtend werd er gediscussieerd over drie thema's, namelijk Waterschappen in internationaal perspectief (spreker Gerard Doornbos), Waterschappen en diversiteit (spreker Mirjam van Kuijk) en Nederland en de Europese regelgeving (spreker Hilde Onderdijk-Varkevisser).

Daarna daagde Martine Leewis, algemeen bestuurslid van Rijnland, de Waterlelies uit hun mening te geven aan de hand van stellingen.

Naar Den Haag en discussie Indirecte Verkiezingen

Het middagprogramma begon in de bus op weg naar de Tweede Kamer in Den Haag. Daar werden we ontvangen door Eva en Noor van de VVD-fractie. Na een interessante rondleiding door het gebouw, spraken we een half uur met Tweede Kamerlid Willibrord van Beek over het wetsvoorstel Indirecte Verkiezingen. Hij spitste de discussie toe door te stellen dat het wetsvoorstel het voortbestaan van de waterschappen garandeert. Met het aannemen van de geamendeerde motie-Schouw (in december 2011) is een kamermeerderheid voor het onderbrengen van de waterschappen bij de provincies. Dat uitgangspunt leidde tot heftige reacties bij enkele Waterlelies van VVD-huize, die vonden dat een liberale partij vóór directe verkiezingen zou moeten zijn. Van Beek begreep de emoties en de argumenten, het wetsontwerp was zeker nog geen gelopen koers.

Terug in Leiden maakten we een rondvaart door de Leidse grachten en sloten we af met een buffet in een Thais restaurant. Namens de Unie kregen de Waterlelies een paraplu en de dvd 'Nederland van Boven'. Na de Rijnlandse organisatie hartelijk bedankt te hebben voor deze bijzondere en interessante dag, ging iedereen huiswaarts met de zekerheid dat de 26e bijeenkomst wordt gehouden op woensdag 5 september 2012 bij waterschap Scheldestromen in Middelburg.

(Bron: Website Waterlelie).

Waterschap Scheldestromen
5 september 2012

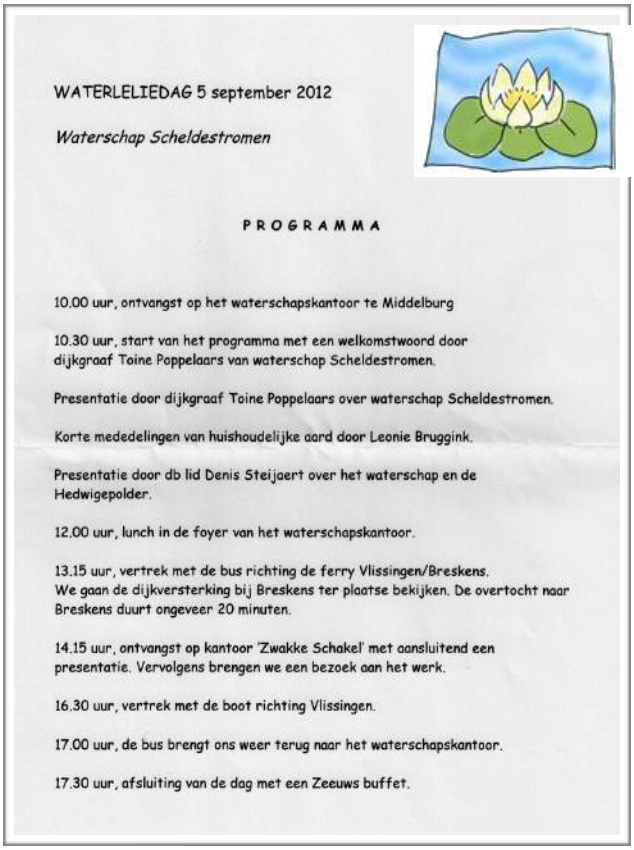

WATERLELIEDAG 5 september 2012

Waterschap Scheldestromen

PROGRAMMA

10.00 uur, ontvangst op het waterschapskantoor te Middelburg

10.30 uur, start van het programma met een welkomstwoord door dijkgraaf Toine Poppelaars van waterschap Scheldestromen.

Presentatie door dijkgraaf Toine Poppelaars over waterschap Scheldestromen.

Korte mededelingen van huishoudelijke aard door Leonie Bruggink.

Presentatie door db lid Denis Steijaert over het waterschap en de Hedwigepolder.

12.00 uur, lunch in de foyer van het waterschapskantoor.

13.15 uur, vertrek met de bus richting de ferry Vlissingen/Breskens.
We gaan de dijkversterking bij Breskens ter plaatse bekijken. De overtocht naar Breskens duurt ongeveer 20 minuten.

14.15 uur, ontvangst op kantoor 'Zwakke Schakel' met aansluitend een presentatie. Vervolgens brengen we een bezoek aan het werk.

16.30 uur, vertrek met de boot richting Vlissingen.

17.00 uur, de bus brengt ons weer terug naar het waterschapskantoor.

17.30 uur, afsluiting van de dag met een Zeeuws buffet.

Waterlelie Thea Horsmans.
Zij overleed in augustus 2014.

Op bezoek bij de dijkverbetering in Breskens.

26e Waterleliedag Middelburg

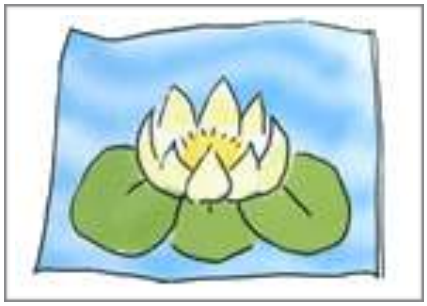

Woensdag 5 september 2012 werd de 26e Waterleliedag gehouden bij waterschap Scheldestromen in Middelburg. De vrouwelijke waterschapsbestuurders kregen informatie over een actueel onderwerp, de Hedwigepolder, en bezochten de kustversterking bij Breskens.

Dagelijks bestuurder Sophie van 't Westeinde heette ons hartelijk welkom en introduceerde dijkgraaf Toine Poppelaars, die een presentatie gaf over het waterschap. Scheldestromen is ontstaan uit een fusie tussen de waterschappen Zeeuwse Eilanden en Zeeuws-Vlaanderen. Het werkt nauw samen met de provincie Zeeland en er bestaan plannen voor de oprichting van een gezamenlijk facilitair bedrijf.

Hedwigepolder

Denis Steijaert schetste in zijn voordracht over de Hedwigepolder het Zeeuwse dilemma in wat bekend staat als het Westerscheldedossier. Als gevolg van de uitdieping van de Westerschelde - om de haven van Antwerpen bereikbaar te houden voor grote schepen - hebben Nederland en België afspraken gemaakt over de natuurcompensatie in de Hedwigepolder. Dat betekent dat deze polder onder water zal worden gezet. De zeven agrariërs, die - saillant feit - hun grond pachten van een Belgische eigenaar, verzetten zich met hand en tand tegen deze ontpoldering. De emoties zijn hoog opgelopen en de uitvoering van deze afspraak is daarom doorgeschoven naar een volgend kabinet.

Kustversterking Breskens

Na de lunch gingen we met de ferry Vlissingen-Breskens naar de kustversterking bij Breskens. Dit project is het derde van vijf deelprojecten die het waterschap op het programma heeft. We bekeken de betonnen muur die de dijk bij de Scheldeveste verhoogt en we liepen over kakelvers asfalt naar het badstrand. Daar wordt de dijk eveneens verhoogd en het klei vervangen door stenen. De kustversterking van 2,4 kilometer kost 13,8 miljoen euro. In oktober aanstaande moet het werk klaar zijn. Tot die tijd draait de tijdelijke asfaltcentrale op volle toeren.

De dag werd afgesloten met een buffet op het waterschapskantoor. We kijken met voldoening terug op een geslaagde netwerkdag. Dank jullie wel, Zeeuwse collega's!

(Bron: Website Waterlelie).

Waterschap en hoge hakken…

Column Klazien Hartog

Hoe gaan de waterschappen elders in het land om met de omstandigheden in hun eigen gebied. Dat zijn vragen die vrijwel altijd aan de orde komen tijdens de Waterleliedagen. Afgelopen woensdag waren we met elkaar te gast bij waterschap Scheldestromen. Het weer zat mee en het gezelschap was goed. De Waterlelies kregen een rondtoer langs delen van het gebied en met het veer Vlissingen – Breskens zijn we de Zwakke Schakels gaan bekijken.

Een van de dames die ons uitleg gaf over de versterkingen van de zeewering, liep op hoge sjieke hakken over de dijk. De aanblik van haar gekleurde hakken gaf ons allen gespreksstof. Het kwam er in het kort op neer dat we het allemaal erg leuk vonden om te zien, maar de meeste van ons niet zo stabiel waren op hoge hakken om daarmee ook nog eens over een zeewering te wandelen. Zelf had ik laarzen met een hakje aan, dus dat gaf wat meer stabiliteit rond de enkels om me door het mulle zand en de pas aangelegde asfaltlaag te wagen.

Later die dag volgde ik een gesprek in de auto over de kleding van de politica tijdens de afgelopen weken op televisie. Een van de dames legde uit dat binnen bepaalde functies er ongeschreven dresscodes zijn. Daar zijn we allemaal wel min of meer van op de hoogte. Maar zij vertelde dat bijvoorbeeld binnen de EU-vergaderingen, een te hoge hak absoluut niet gewaardeerd wordt. Onze vrouwelijke vicevoorzitter van de Europese Commissie drs. Neelie Kroes zou volgens de dame in de uitzending precies weten wat ze moest dragen en bij welke gelegenheid. Zij had zich weten aan te passen aan het systeem. Maar, zo waarschuwde de dame: Zorg dat je er altijd verzorgd en netjes uitziet, (en dat kan ook met gympen als je een dijk moet beklimmen), want als een vrouwelijke bestuurder haar haren en haar garderobe al niet op orde kan krijgen, hoe kan zij dan een organisatie op orde krijgen. Ik moest om de uitspraak lachen, maar maakte me er ook een beetje boos over. Het gaat om de boodschap, om de kennis die erin zit, niet om de verpakking. Maar blijkbaar speelt dat toch nog steeds een grote rol. Zelf probeer ik er altijd representatief uit te zien, maar als het moeten wordt om de boodschap over te krijgen, dan is dat eigenlijk minder leuk.

Later hadden we wat meer tijd met elkaar om te praten over de toekomst van de waterschappen en hoe wij als vrouwelijke bestuurders daarin een rol spelen. Ik hoorde interessante verhalen van andere waterschappen, hun vergadercultuur en hoe enkele mede-bestuurders toch de stap waagden naar een eigen onderneming om de kennis die ze hebben verder te verspreiden.Toen ik ’s avonds naar huis reed en de dag nog eens overdacht wist ik het zeker: Als vrouwelijke waterschapsbestuurders de hakken in het zand zetten, dan doen ze dat helemaal niet uit protest, maar juist om met elkaar naar oplossingen te zoeken voor het waterbeheer in Nederland.

(Bron: Website Klazien Hartog).

’Goed voor kennisuitwisseling'

door Janet Hidding, verschenen in het personeelsblad (2012) waterschap Hunze en Aa’s, Veendam

In 2007 waren ze in Groningen. Georganiseerd door Hunze en Aa’s en Noorderzijlvest. Ons voormalig DB-lid mevrouw De Vries-Leggedoor was gastvrouw, samen met mevrouw Carla Alma van Noorderzijlvest. Gonja Hospers- Spiegelaar gaat regelmatig naar de bijeenkomsten van Waterlelie. Aan haar stelde ik een aantal vragen.

Waarom bent u lid geworden van het netwerk?
Je bent geen lid. Alle vrouwelijke bestuursleden van waterschappen krijgen een uitnodiging voor de bijeenkomsten en mogen komen. Ik ga er vooral heen vanwege de kennisuitwisseling.

Hoeveel dames komen naar die bijeenkomsten?
Tijdens de bijeenkomsten zijn er meestal rond de 50 à 60 dames. Landelijk zijn er 137 vrouwelijke bestuurders. Eén van de doelstellingen van het netwerk is om een schakel te zijn tussen vrouwelijke bestuurders. Gemiddeld 50 vrouwen per bijeenkomst is een redelijk hoog opkomstpercentage.

Draagt het netwerk bij om je kandidaat te stellen voor een zetel in een waterschapbestuur?
Ik had voor de verkiezingstijd niet gehoord van het Waterlelienetwerk. Maar in het eerste jaar na mijn benoeming heb ik een cursus gevolgd die het netwerk had georganiseerd. En ik heb de afgelopen jaren wel veel geleerd van alles wat ons door de ontvangende waterschappen aan informatie is aangeboden. De nieuwste ontwikkelingen waar de waterschappen trots op zijn, laten ze ons zien. En ondertussen leer je je collega’s kennen.

Helpt het netwerk u in uw werk als waterschapbestuurder?
Ja, ik merk dat ik gemakkelijker even iemand van een ander waterschap vraag of ze ervaring hebben met een bepaald onderdeel. En ook omgekeerd krijg ik wel mail van dames uit andere waterschappen. Waar je dan weer een antwoord voor zoekt.

Krijgt u door de bijeenkomsten inzicht in verschillen tussen de waterschappen?
Ja, je krijgt zeker inzicht in verschillen tussen de waterschappen. Alleen al de aanspreektitels verschillen. En ook merk je dat er verschil zit in de manier van besturen en de hiërarchiebeleving. Verder zit er natuurlijk ook verschil in waterschappen en waterbeheer. Alleen al vanwege de ligging.

Wat valt u dan het meeste op?
Er zijn waterschappen waar meer getrokken moet worden door de besturen om informatie boven water te krijgen. Althans, zo ervaar ik de gesprekken. Daarnaast merk ik dat we binnen dit netwerk geen last hebben van hokjes. We praten allemaal met elkaar en luisteren naar elkaars ideeën. Zonder last te hebben van de kleur of ideologische achtergrond en dat is erg plezierig. En het allerbelangrijkste van dit netwerk vind ik de bereidheid om informatie te delen en je kennis te vergroten. Ik moet daarbij wel aantekenen dat ik beslist geen voorstander ben van aparte groepjes, dus ook geen vrouwengroepjes/netwerken. In het begin was ik dan ook heel sceptisch over het nut van Waterlelie. En toch blijkt het te werken. De vorige bijeenkomst was in Middelburg. Ik kon toen helaas niet. De volgende bijeenkomst is 17 april in Coevorden, bijna een thuiswedstrijd, dus ik zal er zeker bij zijn.

Waterschap Velt en Vecht
17 april 2013

Uitnodiging Waterleliedag 17 april 201

Coevorden, 4 april 2013

Beste Waterlelie,

Met genoegen nodigen wij u uit voor de 27e bijeenkomst van Waterlelie, het netwerk van vrouwelijke waterschapsbestuurders. Wij hebben ons best gedaan om u allen een interessant, educatief programma aan te bieden in Coevorden, waarin we u het waterschapswerk laten beleven.

De bijeenkomst vindt plaats op woensdag 17 april 2013 in het werkgebied van Waterschap Velt en Vecht. Vanaf 10.30 uur bent u van harte welkom in het waterschapshuis aan de Burg. Feithsingel 2 in 7742 BP Coevorden.

Wij verzoeken u vriendelijk om u uiterlijk maandag 8 april aanstaande per e-mail aan te melden bij Sophia Lucas, directie-assistente via : S.Lucas@veltenvecht.nl. Wilt u ook mailen als u niet deelneemt? Ook vernemen wij graag of u bijzondere dieetwensen heeft. We sluiten de dag af met een hapje en een drankje in een sfeervol restaurant. Gedurende het programma reist u met eigen vervoer.

Voor zover er sprake is van niet gekozen dames, die zich wel bezig houden met bestuurswerk, zijn zij ook van harte uitgenodigd.

Met vriendelijke groeten,
namens waterschap Velt en Vecht,

Mw. Albertine van Vliet, dijkgraaf
Mw. Marjo de Greef-Moes, lid AB
Mw. Dini Tuenter-ter Wijlen, lid AB

Bijlagen: -praktische informatie

waterschap
Velt en Vecht
Voor schoon, veilig
en aantrekkelijk water

27e Waterleliedag Coevorden

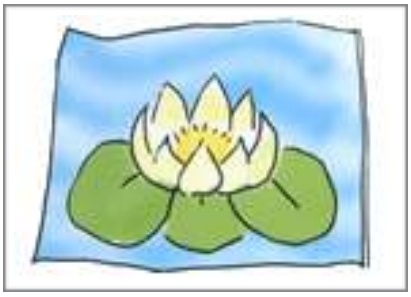

Op woensdag 17 april 2013 werd de 27e netwerkdag van Waterlelie gehouden bij waterschap Velt en Vecht in Coevorden. Coördinator Leonie: "We zijn bijgespijkerd over onderwerpen als fuseren, innovaties en projecten." Kortom, een zeer geslaagde dag waar we met veel plezier op terugkijken. Marianne Blom-Gommers, lid van het algemeen bestuur van waterschap Zuiderzeeland, schreef een verslag van deze dag.

In Coevorden was ik nog nooit geweest, tot op die woensdag 17 april 2013. Toen reed ik volgens de toegezonden routebeschrijving naar het waterschapshuis van waterschap Velt en Vecht. Daar werd die dag onze Waterleliedag gehouden. Leonie meldde in haar welkomstwoord dat Nederland momenteel 133 vrouwelijke waterschapsbestuurders en vier vrouwelijke dijkgraven telt. Verder wees ze op de Waterleliewebsite - die door Thea actueel wordt gehouden - en op de komende verkiezingen in maart 2015. Een denktankgroepje gaat aan de slag met het thema waterschapsverkiezingen.

Jan Bosman (DB-lid) vertelde boeiend over Waterschap Velt en Vecht. Zijn verhaal ging over oorlogen, ridders, bisschoppen, kastelen, karakteristieke boerderijen en landwerkershuisjes. 'Al het water uit dit gebied komt ergens in de Vecht terecht', aldus Jan. Die Vecht is ook de reden voor samenwerking met Duitsland en medebepalend voor de fusie met Waterschap Regge en Dinkel per 1-1-2014. Vechtstromen wordt de naam van dat nieuwe waterschap en we mochten het (nog geheime) logo alvast bewonderen.

's Middags bezochten we de Puurwaterfabriek, ontwikkeld en gerund door een samenwerkingsverband van waterleidingmaatschappij Drenthe en waterschap Velt en Vecht. De fabriek krijgt gezuiverd water binnen van de naastgelegen rioolwaterzuiveringsinstallatie en maakt dat dan nog zo'n vijf keer schoon. Dat heel schone water gaat naar de Nederlandse Aardolie Maatschappij, die het verhit tot stoom en daarmee moeilijk winbare olie toch kan winnen. Een lucratieve bezigheid, want de NAM betaalt voor 8000 kuub per dag en neemt maar 4000 kuub af. De fabriek zelf is ook heel schoon; er is (bijna) geen stofje te vinden. In de Loozensche Linie zagen we vanuit de uitkijktoren (met lift) de aangetakte oude meander, een pontje en mooie natte natuur. Dijkgraaf Albertine van Vliet had zich inmiddels bij ons gevoegd. En dat de rapvertellende gids ons '... ook zo'n ouder gezelschap...' noemde, vergaten we weer na een lekkere borrel bij Landgoed Zwieseberg.

Marianne Blom-Gommers, algemeen bestuurslid waterschap Zuiderzeeland.

(Bron: Website Waterlelie)

Waterschap Rijn en IJssel
6 november 2013

WATERLELIE
NETWERK VAN VROUWEN IN
WATERSCHAPSBESTUREN

Coördinator van Waterlelie:
- L. Bruggink-v.d. Steen
  e-mail: l.brugginkvandersteen@upcmail.nl

www.waterlelienetwerk.nl

Uitnodiging Waterleliedag 6 november 2013

Doetinchem, 11 oktober 2013

Beste Waterlelie,

Met genoegen nodigen wij u uit voor de 28e bijeenkomst van Waterlelie, het netwerk van vrouwelijke waterschapsbestuurders. Wij hebben ons best gedaan om u allen een interessant programma aan te bieden in Doetinchem, waarin we u het waterschapswerk laten beleven. Het thema van de dag is "Verbinden en Watervisie 2030".

De bijeenkomst vindt plaats op woensdag 6 november 2013 in het werkgebied van Waterschap Rijn en IJssel. Tussen 9.30 en 10.00 uur ontvangen wij u graag in ons waterschapskantoor aan de Liemersweg 2 in 7006 GG Doetinchem.
De mogelijkheid bestaat om u met een busje op te halen bij het station. Wilt u bij uw aanmelding doorgeven als u daar gebruik van wil maken?

Wij verzoeken u vriendelijk om u uiterlijk maandag 28 oktober aanstaande per e-mail aan te melden bij Lonneke Bol via: l.bol@wrij.nl. Wilt u ook mailen als u niet deelneemt? Ook vernemen wij graag of u bijzondere dieetwensen heeft. We sluiten de dag af met een maaltijd in ons waterschapskantoor van 18.00 tot circa 20.00 uur.

Voor zover er sprake is van niet gekozen dames, die zich wel bezig houden met bestuurswerk (fractievolgers), zijn zij ook van harte uitgenodigd.

Met vriendelijke groeten,
namens alle dames van het bestuur van Waterschap Rijn en IJssel,

DB: Antoinet van Helvoirt-Looman, Els Rutting, Jannie Lamberts-Grotenhuis
AB: Diny Berends-Bos, Tinie te Dorsthorst, Ruth Maatman, Karin Otermann, Joke Pot-Klumper, Wilma Winkelhorst

Els en Tinie proberen het droog te houden tijdens de excursie.
Foto's: Anita Slaats.

28e Waterleliedag Doetinchem

Na een hartelijke ontvangst door de collega's van Rijn en IJssel hield dijkgraaf Hein Pieper een inleiding over het Rijnlands model. Volgens hem zijn samenlevingen en organisaties doortrokken van het Anglo-Amerikaanse *shareholder value*-denken. Aan dat systeem zitten nadelen en er valt af te dingen op de uiteindelijke resultaten. Pieper is een uitgesproken aanhanger van het Rijnlands model, waarin de belangen van alle stakeholders in de samenleving en in organisaties serieus worden genomen. In dat model wordt rekening gehouden met maatschappelijke factoren, zoals natuur, milieu en werkgelegenheid bij het ondernemen.

Marke Mallem & Berkelzomp: We lunchten in het dorpshuis van Almen terwijl er twee zeer interessante inleidingen werden gehouden. De eerste ging over de Marke Mallem, een burgerinitiatief dat gronden langs de Berkel bij Eibergen beheert, onderhoudt en inricht. Met de werknaam Marke Mallem wordt teruggegrepen naar de vroegere 'boermarke' waarin belanghebbenden in en rond het gebied actief meedachten en meewerkten. De stichting betrekt lokale inwoners en verenigingen actief bij de besluitvorming over de inrichting en het beheer van de gronden. De tweede inleiding ging over de Berkelzomp. Een hele enthousiaste stichting vaart en onderhoudt schepen die naar oud model opnieuw zijn gebouwd, voor rondvaarten op de Berkel. Dit hebben wij dan ook gedaan.

Meanderproject: Op de boot vertelden projectleiders van het waterschap en de gemeente Lochem over een groot meanderproject. Op het traject tussen Almen en stuw De Kap mag de Berkel weer meanderen. Steile en kale oevers en moerasachtige flauwe oevers wisselen elkaar af. De stuwen Besselink en Warken worden passeerbaar voor vissen.

Landbouw en milieu: De lage en vaak natte landbouwgronden langs de Berkel worden ingericht als extensief beheerd natuurgebied. Dankzij een kavelruil komen er voor de landbouw grotere huiskavels en komen veldkavels in het Berkeldal dichter bij de boerderijen te liggen. Naast een mooiere en schonere Berkel komt er meer gelegenheid voor recreatie.

Na de boottocht kregen wij in het gemeentehuis van Lochem van de wethouder nog een toelichting op het verplaatsen van het gemeentehuis en de inrichting van de omgeving. De dag eindigde in het waterschapshuis met een voedzame en gezonde maaltijd. Veel dank aan de organisatoren, onze AB- en (drie!) DB-collega's van waterschap Rijn en IJssel.

Aaltje Schouten-Saarloos, algemeen bestuurslid waterschap De Dommel.

(Bron: Website Waterlelie)

Hoogheemraadschap van Delfland
10 april 2014

ROUTEBESCHRIJVING

Gemeenlandshuis: Hoogheemraadschap van Delfland
Phoenixstraat 32, 2611 AL Delft, tel. 015-2608059 en 015-2608

Parkeren: U kunt uw auto parkeren in de Phoenixgarage, Phoenixstraat 29, Delft (vlak naast ons Gemeenlandshuis aan de Phoenixstraat 32)

Openbaar vervoer: Vanaf Delft Centraal Station is het 10 minuten lopen naar Delfland. Tevens kunt u gebruik maken van tramlijn 1, uitstappen halte Prinsenhof, 50 meter lopen.

PROGRAMMA DONDERDAG 10 APRIL 2014

10.00 uur	Ontvangst bij Delfland in Gemeenlandshuis
10.30 uur	Welkom door loco-dijkgraaf mevrouw Adri Bom-Lemstra
10.45 uur	Delfland film - Het Hoogste Niveau
11.00 uur	Presentatie over zandmoter en dijk in de boulevard
11.45 uur	Filmpje klepstuw in centrum Delft
12.00 uur	Lunch in Albrechthal
13.00 uur	Rondleiding door historische Gemeenlandshuis
13.45 uur	Op de fiets
14.00 uur	Klepstuw in centrum Delft bekijken
14.15 uur	Fietsen naar Delftse Hout
14.45 uur	Parkeren fietsen bij Restaurant Knus in Delftse Hout
15.00 uur	Wandeling met Delflander door gebied, Onderwerp: Samenwerking met Gemeente Delft om zwemwatermaatregelen te nemen & natuurvriendelijke oevers
15.30 uur	Koffie/thee in Restaurant Knus in Delftse Hout Onderwerp: Aanloop naar de verkiezingen van maart 2015
16.45 uur	Terugfietsen naar Delfland
17.15 uur	Terug bij Delfland en lopen naar restaurant Eten bij Italiaans Restaurant La Famiglia (vlak naast Gemeenlandshuis)
19.15 uur	Einde

Ingrid geeft toelichting in Delftse Hout.

Waterlelies in de vergaderzaal van het college van dijkgraaf en hoogheemraden.

29e Waterleliedag Delft

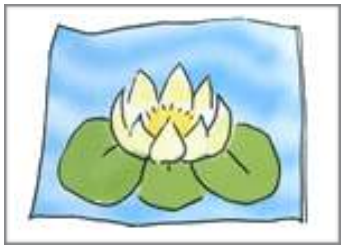

Het is een heerlijke droge lentedag met af en toe een beetje zon. Vanaf 10.00 uur kwamen de 55 deelnemers binnenlopen in het mooie Gemeenlandshuis te Delft voor een netwerkdag met als thema samenwerken. Na een vriendelijk welkomstwoord van loco-dijkgraaf Adri Bom kwam onze spil van het Waterlelienetwerk Leonie Bruggink aan het woord. Het blijkt dat het reeds de 29ste keer is dat we bij een waterschap samenkomen in de 15 jaar dat het netwerk bestaat. De grondlegger van de Waterlelie, Thea de Roos, meldt vervolgens dat ze na de verkiezingen van volgend jaar gaat stoppen als waterschapsbestuurder en zodoende ook met het bijhouden van de website. De loco-dijkgraaf Adri vertelt vervolgens over het hoogheemraadschap van Delfland. Het project voor de kustverdediging bij de pier van Scheveningen heeft op ons veel indruk gemaakt. Met name ook hoe met burgerparticipatie dit project zodanig kon worden uitgevoerd dat iedereen er blij mee was. Na dit enthousiaste verhaal gaan we lunchen met heerlijke broodjes in de Albrechthal.

Dan staan de fietsen klaar en begeven ons naar de klepstuw in het centrum van Delft. Door de toename van hoosbuien ontstond er wateroverlast in het centrum van Delft. De grachten stroomden over. Er is een innovatieve oplossing bedacht. Alle watertoevoer openingen zijn nu voorzien van klepstuwen.
We fietsen door naar Delftse Hout bij restaurant Knus. Dit natuurgebied met grote natuurplas wordt massaal bezocht door wandelaars meestal met hond, zwemmers en sportvissers. Door toename van de voedselrijkdom ontstaat hier bij warm weer blauwalg. Wat is de oorzaak? De bodem met veel blad blijkt de hoofdoorzaak. Samen met de gemeente Delft is er gezocht naar oplossingen. Een groot deel van de plas is uitgebaggerd en bomen langs het water zijn gekapt.

Bij een lekkere kop koffie/thee met appeltaart worden de resultaten van de enquête ter voorbereiding van de verkiezingen toegelicht door initiatiefnemer, Klazien Hartog, algemeen bestuurslid van Hollands Noorderkwartier. Ruim 50% heeft meegedaan. Van deze deelnemers gaat ruim de helft na deze bestuursperiode stoppen. Begrijpelijk gezien de hoge leeftijd en de vele jaren dat men al aan het bestuur deelneemt. We fietsen terug naar Delfland en een groot deel van de deelnemers gaat mee naar het restaurant La Famiglia voor een heerlijk Italiaans diner.
Leonie meldt tenslotte dat de volgende netwerkbijeenkomst zal plaatsvinden in Brabant bij Waterschap De Dommel op donderdag 2 oktober 2014.

Plonie van Campen, algemeen bestuurslid waterschap De Dommel.

(Bron: Website Waterlelie)

Water zoekt Vrouw 2014

Klazien Hartog en Thea de Roos - van Rooden besloten eind januari 2014 actie te ondernemen teneinde de diversiteit in het waterschapsbestuur van de toekomst verder vorm te geven, met het oog op de verkiezingen van 18 maart 2015.
Het doel van het project *Water zoekt vrouw* is ervoor te zorgen dat het aandeel vrouwelijke vertegenwoordigers binnen de diverse waterschapsbesturen niet verder terugloopt, maar juist wordt vergroot.

In het voorjaar van 2014 werd een enquête gehouden onder de vrouwelijke waterschapsbestuurders. In totaal reageerden 63 vrouwen. Dat aantal is hoog gezien het totaal aantal vrouwelijke bestuurders, namelijk 126. Daaruit blijkt dat het onderwerp voor de vrouwelijke bestuurders wel aandacht heeft en de uitkomsten zijn daardoor ook representatief.
Een aantal vrouwen heeft aangegeven mee te willen denken over het vraagstuk diversiteit, namen zijn bekend bij de beheerders van de website en de enquête. De meeste ondervraagden, (71%) vindt het belangrijk dat er aandacht voor diversiteit komt tijdens de komende verkiezingen.

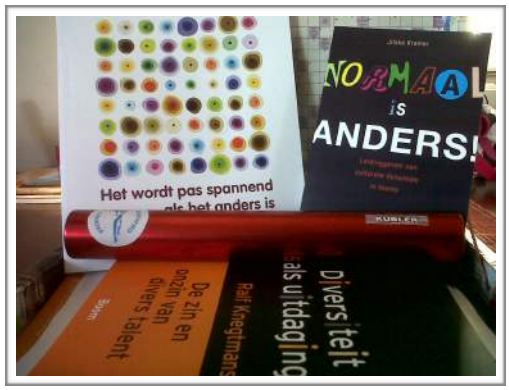

Klazien Hartog (Zaandam) is in 2009 met voorkeurstemmen gekozen in het bestuur van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. Zij is fractievoorzitter van GroenWater&Land, een partij die de belangen uit de regio Noord Holland vertegenwoordigd. Daarnaast is zij ambassadeur diversiteitsbeleid voor het Arbeidsmarkt & Ontwikkelingsfonds voor de waterschappen. Vanuit deze functie zet zij zich in om meer vrouwen in het waterschapsbestuur te krijgen.

Thea de Roos-van Rooden (Haarlem) richtte in 2000 als dijkgraaf van het waterschap Het Lange Rond (Alkmaar) het vrouwennetwerk Waterlelie op. In 2008 werd zij voor de PvdA in het bestuur van het Hoogheemraadschap Rijnland (Leiden) gekozen met 5809 voorkeurstemmen. Sinds 2009 lid van het Dagelijks Bestuur. In 2011/2012 was zij ambassadeur diversiteit namens het A&O fonds waterschappen. In 2013 droeg zij het ambassadeurschap over aan Klazien (foto).

Bestuurservaring
Van de ondervraagde vrouwen is 91% lid van het dagelijks bestuur of algemeen bestuur. Zestig procent zit voor het eerst in het bestuur van het waterschap, 40% zit er al langer dan deze bestuursperiode bij. Vijftien vrouwen zitten al langer in het bestuur dan vijf jaar. Op de vraag of er eerder bestuurservaring is opgedaan in de gemeenteraad of de provinciale staten antwoordde 56% niet eerder ervaring op te hebben gedaan. 44% heeft wel bestuurservaring. Een van de ondervraagden gaf aan inmiddels al 26 jaar diverse bestuursfuncties te bekleden.
De gemiddelde leeftijd van de vrouwelijke waterschapsbestuurder is 52 jaar. De jongste bestuurder is 33 jaar. 37% van de nu zittende vrouwen heeft aangegeven ermee te gaan stoppen, 6 % twijfelt nog of ze door willen en kunnen gaan.

Ambitie
Van de ondervraagde vrouwen heeft 68% geen ambities om in het dagelijks bestuur plaats te nemen, 32% van de ondervraagden zou wel graag een plaats innemen in het DB.

Politiek
Van de ondervraagden zit 54% in het bestuur namens een politieke partij, 46% zit zonder politieke achterban.

Afspiegeling van de maatschappij
Van de ondervraagden vindt 89% het belangrijk dat het bestuur van het waterschap een afspiegeling is van de maatschappij, 11% vindt dit minder belangrijk.
Bij de vragen die gesteld werden over de vervanging van een vrouw voor een vrouw tijdens de nieuwe verkiezingen gaf 56% van de vrouwen aan er niet op te letten of er een vrouw in haar plaats komt, 44% let hier wel op.

Diversiteit
Van de ondervraagden zien de meeste vrouwen een rol weggelegd voor zichzelf om meer diversiteit in het bestuur van het waterschap te krijgen.
De meeste van de ondervraagden zullen het besturen van het waterschap zeker aanraden aan andere vrouwen. De meesten vinden het een verrijking van hun kennis.

Technische kennis
Van de ondervraagden vindt 60% het niet noodzakelijk dat er technische kennis aanwezig is, wel vinden de meesten dat er affiniteit dient te zijn met techniek en de bereidheid om te leren.

Concurrentie ten opzichte van andere vrouwen
De meeste ondervraagden zien er geen concurrentie in om een vrouwelijke bestuurder uit de eigen woonplaats op de kieslijst te krijgen.
De meeste ondervraagden zijn nog niet actief op zoek naar geschikte vrouwelijke kandidaten maar geven wel aan dat te willen gaan doen. Van de ondervraagden ziet slechts 1 procent de komst van vrouwen als een bedreiging voor de eigen positie in het waterschapsbestuur.
De meeste partijen (54%) zijn inmiddels wel actief op zoek naar vrouwelijke waterschapsbestuurders, 46% is niet actief op zoek naar vrouwelijke vertegenwoordiging in het waterschapsbestuur.

Waterschap De Dommel
2 oktober 2014

WATERLELIE
NETWERK VAN VROUWEN IN
WATERSCHAPSBESTUREN

Coördinator van Waterlelie:
- L. Bruggink-v.d. Steen
  e-mail: l.brugginkvandersteen@upcmail.nl

www.waterlelienetwerk.nl

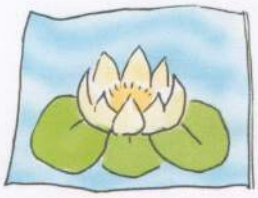

Uitnodiging Waterleliedag 2 oktober 2014

Boxtel, september 2014

Beste Waterlelie,

Met genoegen nodigen wij u uit voor de 30e bijeenkomst van Waterlelie, het netwerk van vrouwelijke waterschapsbestuurders. Wij hebben ons best gedaan om er weer een bijzondere dag van te maken. Het thema van de dag is
"15 jaar Waterlelie".

De bijeenkomst vindt plaats op donderdag 2 oktober 2014 bij Waterschap De Dommel, Bosscheweg 56, 5283 WB in Boxtel.

Programma:

9.30 – 10.00 uur	Ontvangst
10.00 – 10.45 uur	Welkom en presentatie Peter Glas, watergraaf
10.45 – 11.00 uur	Aanbieden boek 15 jaar Waterlelie en aanbieden enquête "Water zoekt vrouw"
11.00 – 12.00 uur	Inspirerende lezing door communicatieprofessional Christian Scheres
12.15 uur	Vertrek bus
12.45 uur	Lunch
13.30 uur	Presentatie Design Academy Eindhoven
15.00 – 16.30 uur	Bezoek project Halsche Beemden met projectleider Hans Koekkoek
17.00 – 19.00 uur	Afsluitend gezamenlijk eten
19.00 uur	Einde

Voor zover er sprake is van niet gekozen dames, die zich wel bezig houden met bestuurswerk (fractievertegenwoordigsters), zijn zij ook van harte uitgenodigd.

Waterschap De Dommel

Wij verzoeken u vriendelijk om u uiterlijk vrijdag 19 september aanstaande per email aan te melden bij Femke van der Weide via : fvdweide@dommel.nl.
Wilt u ook mailen als u niet deelneemt?
We sluiten de dag af met een maaltijd in het Waterschapshuis. Kunt u aangeven of u daarbij aanwezig bent en of u bijzondere dieetwensen heeft?

Hartelijke groet,

De dames van het algemeen bestuur van Waterschap De Dommel,
Aaltje Schouten, Corinne Aerdts, Els Joosten, Els Stravens, Leonie Bruggink, Loes Dielissen, Marijke Abrahams, Mieke Nijssen, Nan Zevenhek, Plonie van Campen, Yvonne van Sebille.

Bijlage: **praktische informatie**

Contactpersoon waterschap:
Femke van der Weide, team Communicatie:
fvdweide@dommel.nl, 06 - 15 87 82 47
Waterschap De Dommel, Bosscheweg 56, 5283 WB Boxtel

Bijlagen:

Overzicht Waterleliedagen

&

Overzicht vrouwelijke waterschapsbestuurders

Waterleliedagen

2014:
30e Waterleliedag: 2 oktober 2014, Waterschap De Dommel, Boxtel
29e Waterleliedag: 10 april 2014, Hoogheemraadschap Delfland, Delft

2013:
28e Waterleliedag: 6 november 2013, Waterschap Rijn en IJssel, Doetinchem
27e Waterleliedag: 17 april 2013, Waterschap Velt en Vecht, Coevorden

2012:
26e Waterleliedag: 5 september, Waterschap Scheldestromen, Middelburg
25e Waterleliedag: 18 april, Hoogheemraadschap van Rijnland, Leiden

2011:
24e Waterleliedag: 21 september, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Heerhugowaard
23e Waterleliedag: 27 april, Waterschap Brabantse Delta, Breda

2010:
22e Waterleliedag: 27 oktober, Waterschap Vallei en Eem, Leusden
21e Waterleliedag: 21 april, Waterschap Aa en Maas, Den Bosch

2009:
20e Waterleliedag: 11 november, Waterschap Regge en Dinkel, Almelo
19e Waterleliedag: 10 juni, Waterschap Amstel, Gooi en Vecht, Amsterdam

2008:
18e Waterleliedag: 18 september, Waterschap Hollandse Delta, Rotterdam
17e Waterleliedag: 17 april, Waterschap Veluwe, Apeldoorn

2007:
16e Waterleliedag: 11 oktober, Waterschappen Hunze en Aa's & Noorderzijlvest, Groningen
15e Waterleliedag: 26 april, Waterschap Zuiderzeeland, Lelystad

2006:
14e Waterleliedag: 26 oktober, Hoogheemraadschap van Rijnland, Leiden
13e Waterleliedag: 20 april, Waterschap Groot Salland, Zwolle

2005:
12e Waterleliedag: 29 oktober, Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, Houten
11e Waterleliedag: 29 april, Waterschap Zeeuwse Eilanden, Middelburg

2004:
10e Waterleliedag: 3 november, Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard, Rotterdam
9e Waterleliedag: 22 april, Waterschap Rivierenland, Tiel

2003:
8e Waterleliedag: 25 september, Wetterskip Fryslân, Leeuwarden
7e Waterleliedag: 10 april, Waterschap Peel en Maasvallei, Venlo

2002:
6e Waterleliedag: 7 november, Waterschap Rijn en IJssel, Doetinchem
5e Waterleliedag: 25 april, Waterschap De Brielse Dijkring, Brielle

2001:
4e Waterleliedag: 1 november, Waterschap De Dommel, Boxtel
3e Waterleliedag: 26 april, Hoogheemraadschap van Delfland, Delft

2000:
2e Waterleliedag: 3 november, Waterschap Reest en Wieden, Meppel
1e Waterleliedag: 28 april, Waterschap Het Lange Rond, Schermerhorn

Bijzondere bijeenkomsten:
26 juni 2009: Afsluiting project 'Water zoekt vrouw' in Boxtel
7 februari 2009: Felicitatiebijeenkomst in Zwolle
3 november 2006: Dokhaven in Rotterdam
18 maart 1999: Studiedag vrouwen in waterschapsbesturen in Utrecht (georganiseerd door de Unie van Waterschappen)

Overzicht vrouwelijke bestuurders waterschappen

1. Wetterskip Fryslan (25 leden):

1. Tine Bijstra - de Vries
2. Paula van den Burg - Boersma
3. Trienke Elshof – Witteveen
4. Aaltje Rispens (DB)

2. Noorderzijlvest (23 leden):

1. Joke Wouda-Majoor
2. Yvonne Morsselt-de Ruijter
3. Carla Alma (DB)
4. Tineke van der Schoor
5. Janny de Weijs-Krol

3. Hunze en Aa's (23 leden):

1. Gonja Hospers
2. Fien Heeringa
3. Marisja Bos

4. Reest en Wieden (23 leden):

1. Elly Beenen
2. Geertje Veenstra
3. Arja Doornbos

5. Vechtstromen (27 leden):

1. Rosemarie Merz
2. José Seijger
3. Siny Poppink
4. Joke van Nijen
5. Ria de Weerd-van der Meij
6. Els Koopmans-Roeloffzen
7. Netty Aarnink (DB)
8. Livina Waanders

6. Groot Salland (25 leden):

1. Marion Wichard
2. Brenda Vrieling
3. Bonne Bentinck-van Schoonheten
4. Herma Nap-Borger
5. Thea Huisman
6. Femmy le Clercq-Westhuis
7. Betty van Leeuwen

7. Zuiderzeeland (26 leden):

1. Lydia Schelwald-van der Kleij (DB)
2. Marianne Blom-Gommers
3. Coby Dekker-van den Berg
4. Royle Dijksma-Potjer
5. Elt van Otterloo

8. Hollands Noorderkwartier (30 leden):

1. Lydia Snuif-Verwey
2. Marjan Leijen
3. Klazien Hartog
4. Elly Koning-Bruijn

9. De Stichtse Rijnlanden (30 leden):

1. Els van der Vorm (DB)
2. Lydia Tutein- Nolthenius
3. Marloes de Bont
4. Riet van der Nat
5. Tine van der Stroom
6. Jikke Balkema
7. Wanda Bodewitz
8. Anja de Kruijf

10. Amstel Gooi en Vecht (23 leden):

1. Els Gasseling
2. Leny van Vliet
3. A. P. Glasius
4. Mimy Sluiter
5. Annemarie Willems
6. Pita van de Velde
7. Marieka Kerstens

11. Vallei en Veluwe (30 leden):

1. Evelien Blom
2. Marjan Brouwer (AB)
3. Yvonne de Graaf
4. Francisca Baak - van den Broeke
5. Edith van der Meulen
6. Ineke Wegman-van Tongeren

12. Rijn en IJssel (30 leden):

1. Janny Lamberts (DB)
2. Wilma Winkelhorst
3. Antoinet van Helvoirt (DB)
4. Karin Oterman
5. Els Rutting (DB)
6. Joke Pot-Klumper
7. Tinie te Dorsthorst
8. Ruth Maatman
9. Diny Berends-Bos

13. Rivierenland (30 leden):

1. Cathrijn Haubrich
2. Marlies van Hulsentop
3. Engelina van Steenbrugge-Spiering
4. Hennie Roorda (DB)

14. Rijnland (30 leden):

1. Marlies de Vries
2. Nia Wagemakers
3. Martine Leewis
4. Ellen van Mulligen
5. Thea de Roos-van Rooden (DB)

15. Delfland (30 leden):

1. Adri Bom-Lemstra (DB)
2. Ingrid ter Woorst (DB)
3. Monique Ammerlaan-Romeyn
4. Nieske Dijkshoorn-van Dijk
5. Tineke Ruijgh- van der Ploeg
6. Jeanine Engels
7. Antoinette Jans
8. Marja Hilders

16. Schieland en de Krimpenerwaard (30 leden):

1. Agnes van Zoelen (DB)
2. Maria Wientjes -van der Velden
3. Tjitske Wierenga-Posthumus
4. Anneke Heinecke

17. Hollandse Delta (30 leden):

1. Dorien Kickert
2. Hennie Korteweg-de Jager
3. Branka Vos-Wallenburg
4. Ellen Slachter

18. Scheldestromen (30 leden):

1. Wilma Brouwer
2. Rian de Feijter
3. Sophie van 't Westeinde (DB)

19. Brabantse Delta (30 leden):

1. Lisette de Jong-Stabel
2. Cécile Franssen
3. Angelique Pijnenburg

20. Dommel (30 leden):

1. Leonie Bruggink-van der Steen
2. Aaltje Schouten-Saarloos
3. Nan Zevenhek
4. Marijke Abrahams
5. Plonie van Campen
6. Corinne Aerdts
7. Yvonne van Sebille
8. Els Joosten
9. Els Stravens
10. Mieke Nijssen
11. Loes Dielissen

21. Aa en Maas (30 leden):

1. Eva Eigenhuijsen
2. Ellen Niessen
3. Francien van de Ven-van Lee (DB)
4. Marianne van de Ven- Meulendijks
5. Judith Hendrickx
6. Anita Slaats

22. Peel en Maasvallei (25 leden):

1. Ria Notermans
2. Gerd van der Goor-van den Broek
3. Wendy Janssen-Camp

23. Roer en Overmaas (25 leden):

1. Elian Vanderheijden-Knops
2. Margon Nusteling
3. Josette van Wersch
4. Ursula Wijnen-Kivit
5. Jacqueline Aelen
6. Elly Roebroek-Keulers

(Bron: Websites waterschappen, juni 2014)

Enkele Waterlelies op cursus in 2008.

Colofon:

Waterlelie, een overzicht van de periode 2000 - 2015

Uitgave: Waterlelie, netwerk van vrouwelijke waterschapsbestuurders

Samenstelling: Thea de Roos-van Rooden, m.m.v. Leonie Bruggink-van der Steen

Druk: Waterschap De Dommel

September, 2014

Vooral doorgaan,
het horen van andere
aanpak en ideeën geeft weer
nieuwe inzichten. Kijken naar
en horen van vrouwen zijn anders
Anja Prins

Leerzaam
inspirerend
en leuk
Edith

Waterlelie is een
enthousiaste
organisatie. De bijeenkomsten
zijn altijd inspirerend, en
leveren ideeën voor het eigen
zo.z.

Agnes van Zoelen
Het is voor mij
altijd een unieke
gelegenheid om een
"kijkje in de keuken"
te krijgen in een ander

Het leuke van
Waterlelie vind ik dat je
een 'zede kijk' ontwikkeld
in waterschapsland.
En de ontmoeting met de
andere waterlelies na-

Ik ben trots op Waterlelie
en op haar activiteiten.
Alle mannelijke waterschapbestuurders
zijn jaloers op onze organisatie,
Ik hoop dat Waterlelie blijft
bestaan, zodat we deze informatieve
en educatieve bijeenkomsten zo z.

Vanaf 'gg er bij'
Ik vond/vind
Waterlelie zeer stimu
lerend: vanwege de
persoonlijke uitwisseling
en vanwege de leer-
zame excursies en de

Ik vond al de keren
de waterleliedagen
zeer interessant en ook
leuk en gezellig.
Het meest waardeerde ik
(naast de organisatoren) het
feit dat ik in en bij een ander

Het is altijd zo
plezierig om te
horen hoe andere WS en
hun projecten oppakken!!
En zeker de excursies in
het schiedl zijn zeer leerzaam

- Leuke en interessante excursies.
- Fijn om kennis te maken met andere waterschappen en van elkaar te "leren"

Veel prettige sfeer en
goede relaties opgedaan